

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3812091	Bert Lankheet	FAC-FIN	Hanneke Steen-Klok
ONDERWERP			
3812091 - Tweede Beleidsrapportage 2024			

BESLUIT

De gemeenteraad besluit:

1. In te stemmen met de Tweede Beleidsrapportage 2024.
2. De Begroting 2024 te wijzigen op basis van het overzicht financiële afwijkingen in paragraaf 5.1 van de Beleidsrapportage 2024.
3. Het voordelig saldo van deze Beleidsrapportage van € 5.971.839 samen met het resultaat van € 145.185 tot en met de 4^e verzamelwijziging 2024 toe te voegen aan de Algemene Reserve.
4. In te stemmen met de mutaties in de reserves zoals vermeld in paragraaf 4.10 van deze beleidsrapportage.
5. Kennis te nemen van de verantwoording van de budgetoverheveling van 2023 naar 2024.
6. De budgetten van 2024, die voor overheveling naar 2025 voorgesteld zijn in hoofdstuk 4 van deze rapportage, met een bedrag van € 3.310.500, over te hevelen naar 2025.
7. Het college van Burgemeester en Wethouders te mandateren om budgetten die tijdelijk zijn toegevoegd aan de Reserve nog uit te voeren werken en activiteiten, in 2024 of 2025 weer in te zetten en aan deze reserve te onttrekken.

INLEIDING

Het college rapporteert 2 keer per jaar tussentijds aan de gemeenteraad over de significante afwijkingen ten opzichte van de begroting. Dit is in de financiële verordening vastgelegd. De tijdstippen van oplevering van het document en de vergaderingen zijn al in januari aan uw raad meegedeeld. De korte tijd tussen verzending naar de raad en de Politieke Markt was onvermijdbaar, als we er vanuit gaan dat de septembercircularis een wezenlijke impact kan hebben en daarom deel moet uitmaken van de Beleidsrapportage.

Dit is de 2^e Beleidsrapportage met peildatum 1-9-2024. We rapporteren over afwijkingen in de voorgenomen realisatie van doelstellingen en over de verwachte financiële afwijkingen groter dan € 50.000. Daarbij is de werkelijke administratie tot en met peildatum 1-9-2024 de basis en prognosticeren we nog te verwachten effecten tot het einde van het jaar.

Nadat deze rapportage door de gemeenteraad is vastgesteld wordt de Begroting 2024 met de kennis op het moment van opstellen van de Begroting bijgesteld naar de verwachting per jaareinde.

De eerste Beleidsrapportage is de jaarschijf 2024 in de Zomernota 2024-2028. Deze 2^e Beleidsrapportage is een afzonderlijk document.

De behandeling in de politiek markt en gemeenteraad loopt parallel met de Begroting 2025-2028.

Toelichting resultaat

Vanuit een primitieve Beleidsbegroting 2024 met een overschot van € 471.000 hebben verzamelwijzigingen het primitieve resultaat met € 51.000 verminderd. De 1^e Beleidsrapportage 2024 (3^e verzamelwijziging) in de Zomernota 2024-2028) had een positief saldo van € 7.964.000. Het saldo t/m de 3^e verzamelwijziging is in de Algemene reserve gestort. De 4^e verzamelwijziging sloot met een resultaat van € 146.000, tevens het saldo bij aanvang van de 2^e Beleidsrapportage 2024.

Het saldo van deze rapportage is afgerond € 5.972.000 voordelig. Door dit saldo aan de Algemene reserve toe te voegen is het resultaat na deze toevoeging nihil. We stellen voor tevens het saldo tot aan deze rapportage van € 146.000 aan de Algemene reserve toe te voegen. Hierdoor zullen de afwijkingen bij de Jaarrekening 2024 alleen nog betrekking hebben op de laatste 4 maanden van het jaar.

ARGUMENTEN

6. *Met de 2^e Beleidsrapportage 2024 brengen we de begroting in overeenstemming met gewijzigd beleid, uitvoering van beleid of gewijzigde externe invloeden.*
7. *Het wijzigen van de Begroting zorgt ervoor, dat we in de jaarrekening niet opnieuw dezelfde constatering en verschillen per programma hoeven op te nemen.*
8. *Door het saldo in de Algemene reserve te storten bestaat het jaarrekeningsaldo bij afsluiting van 2024 alleen nog uit de afwijkingen van het laatste deel van het jaar.*
9. *Reservemutaties zijn het domein van de gemeenteraad; daarom brengen we ze gedetailleerd in beeld en voegen we ze zichtbaar toe aan het dictum van dit voorstel.*
10. *Budgetoverheveling zorgt ervoor dat incidentele taken, die in 2024 niet kunnen worden uitgevoerd, in 2025 alsnog met een passend budget kunnen worden afgewikkeld.*
11. *De reserve nog uit te voeren werken en activiteiten heeft een divers karakter en bevat posten die al voorbestemd zijn om uit te geven voor hetzelfde doel in een andere periode.*

KANTTEKENINGEN

1. *Eén van de acht voorstellen voor budgetoverheveling willen we overhevelen, ondanks dat deze niet voldoet aan de criteria.*
Het budget is al 2 keer eerder overgeheveld en zou daarom moeten vrijvallen. Beckum rekent op onze bijdrage bij de leefbaarheid van het dorp. Om die reden willen we dit alsnog in 2025 kunnen doen.

VERVOLG

Financiën

Deze Beleidsrapportage wordt administratief verwerkt. Daarna is het mogelijk dat er in het laatste kwartaal nog wijzigingen plaatsvinden, die hun oorsprong hebben in de periode september-december. Deze zullen u in de vorm van afzonderlijke voorstellen, verzamelwijzigingen en indien nodig, een slotactie budgetoverheveling, worden aangeboden.

Communicatie

Publicatie Tweede Beleidsrapportage 2024 op de website van de gemeente Hengelo.

BIJLAGEN

Bijlage 1: 2e Beleidsrapportage 2024-versie5-collegebesluit 15-10-2024.pdf

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3812091	lankheet, bert	FAC-FIN	Hanneke Steen-Klok
ONDERWERP			
3812091 - Tweede Beleidsrapportage 2024			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De gemeenteraad besluit:

1. In te stemmen met de Tweede Beleidsrapportage 2024.
2. De Begroting 2024 te wijzigen op basis van het overzicht financiële afwijkingen in paragraaf 5.1 van de 2e Beleidsrapportage 2024.
3. Het voordelig saldo van deze Beleidsrapportage van € 5.971.839 samen met het resultaat van € 145.185 tot en met de 4e verzamelwijziging 2024 toe te voegen aan de Algemene Reserve.
4. In te stemmen met de mutaties in de reserves zoals vermeld in paragraaf 4.10 van deze beleidsrapportage.
5. Kennis te nemen van de verantwoording van de budgetoverheveling van 2023 naar 2024.
6. De budgetten van 2024, die voor overheveling naar 2025 voorgesteld zijn in hoofdstuk 4 van deze rapportage, met een bedrag van € 3.310.500, over te hevelen naar 2025.
7. Het college van Burgemeester en Wethouders te mandateren om budgetten die tijdelijk zijn toegevoegd aan de Reserve nog uit te voeren werken en activiteiten, in 2024 of 2025 weer in te zetten en aan deze reserve te onttrekken.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Het college rapporteert 2 keer per jaar tussentijds aan de gemeenteraad over de significante afwijkingen ten opzichte van de begroting. Het college heeft dit aan de gemeenteraad voorgelegd. De 2e Beleidsrapportage 2024 sluit met een voordelig begrotingssaldo van bijna € 6 miljoen. De voordelen zijn overwegend incidenteel van aard.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

2e Beleidsrapportage 2024

versie 5-collegebesluit 15-10-2024

Gemeente
Hengelo

Inhoudsopgave

1. Inleiding en samenvatting	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Samenvatting effecten Beleidsrapportage	4
2. Algemeen beleidsmatig en financieel beeld	7
3. Raadsadvies en Raadsbesluit	9
4 Beleidsmatige en financiële ontwikkelingen	13
4.1 Veiligheid	14
4.2 Verkeer, vervoer en waterstaat	15
4.3 Economie	18
4.4 Onderwijs	20
4.5 Sport, cultuur en recreatie	21
4.6 Sociaal Domein	25
4.7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	33
4.8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	36
4.9 Bestuur en ondersteuning	42
4.10 Mutaties in reserves	47
5 Overige programma overschrijdende onderwerpen	49
5.1 Overzicht financiële afwijkingen/ begrotingswijziging	50
5.2 Stand van zaken transformatieplan sociaal domein	51
5.3 Regels voor budgetoverheveling	57

1. Inleiding en samenvatting

1.1 Inleiding

Voor u ligt de 2e Beleidsrapportage 2024. Deze volgt op de 1e Beleidsrapportage 2024, die onderdeel uitmaakte van de Zomernota 2024-2028.

Wijzigen van de Begroting 2024

In de 2e Beleidsrapportage 2024 leest u waar we hebben moeten afwijken van onze beleidsvoornemens. Dit kan ook financiële consequenties hebben. We geven financiële afwijkingen weer boven de grens van € 50.000 of 10% van het budget. Kleinere verschillen worden wel verwerkt, maar in de afwijkingstabellen is één regel "diverse kleine verschillen" opgenomen, die niet nader wordt toegelicht. In enkele gevallen zijn alsnog kleinere financiële afwijkingen opgenomen. Soms is dit vanwege de inhoudelijke ontwikkeling of vanuit rechtmatigheid, bijvoorbeeld bij afwijkende reserve mutaties, die de raad moet vaststellen. Het kan zijn dat meerdere kleine verschillen onder € 50.000 een totaal opleveren dat te ver boven het grensbedrag uitkomt. Dan wordt er een bedrag onder het normbedrag uit genomen en toegelicht.

Na het verwerken van de effecten van deze Beleidsrapportage (inclusief de septembercirculaire 2024) ontstaat een geactualiseerd overzicht van de gewijzigde begroting van het huidig boekjaar 2024, van zowel beleidsmatige als financiële ontwikkelingen. Deze gewijzigde begroting geeft aan hoe we het jaar 2024 naar verwachting gaan afsluiten.

Gebeurtenissen na de peildatum van 1 september 2024 kunnen alsnog het financiële beeld 2024 beïnvloeden en daarmee verschillen in de Jaarstukken 2024 ten opzichte van deze gewijzigde begroting laten zien.

De financiële consequenties worden verwerkt in de 5^e verzamel(begrotings)wijziging van de Beleidsbegroting 2024. Deze is opgenomen in hoofdstuk 5, paragraaf 1.

Besluitvorming

De 2e Beleidsrapportage 2024 zal op 22 oktober 2024 in de politieke markt worden besproken. De raadsvergadering vindt plaats op 6 november 2024.

Leeswijzer

In dit hoofdstuk vindt u na de inleiding de samenvatting van de gerapporteerde ontwikkelingen.

In hoofdstuk 2 schetsen we het algemene beleidsmatige en financiële beeld. Tevens gaan we in op de belangrijkste ontwikkelingen met impact voor inwoners, instellingen, verenigingen en ondernemers. Tenslotte wordt op het niveau van baten en lasten, voor en na reserves, het begrotingsverloop in 2024 inclusief deze Beleidsrapportage weergegeven.

In hoofdstuk 3 treft u het raadsadvies en -besluit aan.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de beleidsmatige en financiële ontwikkelingen per begrotingsprogramma.

Ook bij de beleidsmatige ontwikkelingen is het uitgangspunt dat er alleen gemeld wordt bij wijzigingen in beleid of bij een ander tempo van realisatie dan is voorgenomen.

De financiële tabellen zijn opgesteld vanuit de programma's waar de afwijkingen in hoofdzaak zijn veroorzaakt. Het eerste tussentotaal voor mutatie van reserves geeft aan welke effecten uit het programma zijn voortgekomen. Veel financiële verschillen hebben ook effecten op reserves en andere programma's. De reservemutaties die betrekking hebben op het programma worden eerst betrokken om het totaaleffect te laten zien dat de mutaties hebben veroorzaakt. Vervolgens is in een subtabel aangegeven hoe de relatie is met het totaal dat daadwerkelijk in de begrotingswijziging op het betreffende programma wordt verantwoord.

Bij de behandeling van de 2e Beleidsrapportage 2023 (raadzaak 3646765) is aangegeven, dat we in deze rapportage terug komen op de stand van zaken met betrekking tot de uit 2023 overgehevelde budgetten. In de programma's 5, 6,

8 en 9 zijn budgetten overgeheveld. Als restanten van overgehevelde budgetten niet meer geheel worden ingezet en toch beschikbaar moeten blijven, worden ze weer toegevoegd aan de reserve nog uit te voeren werken/activiteiten. Met het doel om ze vanuit de reserve vervolgens in 2025 weer aan de exploitatie toe te voegen voor uitvoering van dit beleid.

In deze rapportage is ook de budgetoverheveling naar 2025 opgenomen. De regels voor het overhevelen van budget zijn ongewijzigd en strikt. Door de overheveling al bij de 2e Beleidsrapportage mee te nemen, zijn we eerder op de hoogte van werkzaamheden die nog niet uitgevoerd kunnen worden en budgetten die als gevolg daarvan niet besteed gaan worden, maar wel volgend jaar beschikbaar moeten zijn. Nadeel van deze werkwijze is dat er een inschatting van de besteding in het laatste deel van het jaar gemaakt moet worden.

Als laatste onderdeel in dit hoofdstuk worden de mutaties in de reserves weergegeven.

In hoofdstuk 5, paragraaf 1, wordt een totaaloverzicht van de financiële afwijkingen per begrotingsprogramma gepresenteerd. Dit overzicht is de samenvatting per programma van de vast te stellen begrotingswijziging. In paragraaf 2 is een rapportage over de stand van zaken van het Transformatieplan Sociaal Domein opgenomen. In paragraaf 3 hebben we de afspraken rondom budgetoverheveling weergegeven.

1.2 Samenvatting effecten Beleidsrapportage

Kernboodschap

In deze 2e Beleidsrapportage worden de belangrijkste beleidsmatige en financiële afwijkingen van het huidige begrotingsjaar gerapporteerd. Financieel resulteert deze 2e Beleidsrapportage 2024 in een voordeel van € 5.972.000. We stellen voor dit bedrag, samen met het resultaat tot en met de 4e verzamelwijziging 2024 van € 146.000, toe te voegen aan de Algemene reserve.

We zitten in een periode, waarin voorspellingen moeilijk te maken zijn. Er ontbreekt financiële zekerheid vanuit het Rijk op de lange termijn. De gewijzigde financieringssystematiek vanuit het Rijk en het Rijksbeleid als gevolg van het regeerprogramma geven ons nog geen zicht op de gewenste financiële stabiliteit.

Met de dalende inflatie en stagnerende economische groei zag de ECB ruimte om een tweede renteverlaging door te voeren, waarmee de korte rentetarieven verder afnamen. De prijzen blijven op het hoge niveau en stijgen nog licht door. We zitten nog steeds in een tijd dat de druk op de woningmarkt en arbeidsmarkt hoog is, ook in Hengelo.

Deze Beleidsrapportage laat een behoorlijk, incidenteel voordeel zien. Maar voor de komende jaren (vanaf 2026) kunnen ook wij geen volledig sluitende Begroting meer presenteren, dit leidt vooralsnog niet tot het bijstellen van onze ambities.

De grootste effecten in deze 2e Beleidsrapportage zijn:

Omschrijving afwijking	Bedrag in € x 1 miljoen	V(oordeel) N(adeel)
Hogere rentebaat schatkistsaldo door stabiele rente en groei liquide positie	2,0	V
Ontwikkeling BUIG Budget	1,2	V
Ontwikkelingen Wmo	1,2	V
Effecten Septembercirculaire 2024	1,0	V
Compensatieregeling woonplaatsbeginsel Jeugd	1,0	V
Vrijval stelposten gemeentefonds en algemene stelposten	0,8	V
Beschermd Wonen (Wmo)	0,5	V
Grootste voordelen	7,7	V
Ontwikkelingen Jeugd	3,4	N
Grootste nadeel	3,4	N
Overige 36 voordelen en 23 nadelen per saldo	1,7	V
Totaal resultaat 2e Beleidsrapportage	6,0	V

Recente taakuitbreidingen, zoals bijvoorbeeld opvang Oekraïners, gaan soms gepaard met grote incidentele bijdragen, die door het Rijk voorgefinancierd worden. Ook SPUK's worden vaak voorgefinancierd door het Rijk. Hierdoor hebben we een goed gevulde bankrekening die, in combinatie met een rente die minder snel daalt dan we hadden ingeschat, leidt tot een incidenteel rentevoordeel van € 2 miljoen.

Algemene stelposten en stelposten gemeentefonds zijn geactualiseerd en geven een voordeel van € 1,3 miljoen. Deze budgetreserveringen zijn niet meer nodig of zijn als taakbudget naar de programma's gebracht. Het BUIG-budget is in de septembercirculaire verhoogd met loon- en prijsontwikkeling van 7%. Daarnaast halen we voordelen door op het aspect loonkostensubsidie goed te presteren. Dit resulteert in een voordeel van € 1,2 miljoen. Ook bij de Wmo zien we een voordeel van € 1,2 miljoen, grotendeels op conto van de huishoudelijke ondersteuning, waar we alleen nog daadwerkelijke tijdsinzet betalen, meer toetsen op zelfredzaamheid en ook omdat er minder declarabele uren ontstaan door personeelstekort bij de uitvoerende instellingen.

De septembercirculaire 2024 leidt tot een voordeel van ruim € 1 miljoen, dat met name veroorzaakt wordt door een voorschot in het BTW-compensatiefonds en de wijziging in aantallen van de verschillende verdeelmaatstaven. Niet ingevulde of later ingevulde formatieplaatsen zorgen voor lagere lasten van € 0,6 miljoen. Vanuit de compensatieregeling woonplaatsbeginsel jeugd ontvingen we alsnog een Rijksbijdrage van bijna € 1 miljoen. De teruggave vanuit Enschede op het onderdeel beschermd wonen gaat nog € 0,5 miljoen voordeliger uitpakken dan bij de Zomernota al is gemeld.

Daar staat een nadeel van € 3,4 miljoen voor jeugdhulp tegenover. De gemiddelde kosten per zorgontvanger jeugdhulp worden hoger door toenemende problematiek per cliënt, er zijn hogere kosten per verblijfplek en noodzaak tot meer diagnostiek door de complexiteit van de problemen. De overige posten vertegenwoordigen een voordeel van € 1,8 miljoen.

Een aantal budgetten met een totaal van € 3,3 miljoen hebben we niet kunnen inzetten in 2024. De grootste posten betreffen de digitalisering van de archieven voor € 1,7 miljoen en het Transformatieplan voor € 0,8 miljoen. Een (administratief) voordeel in 2024, maar in 2025 gaan we deze budgetten alsnog besteden. We parkeren deze budgetten in de Reserve nog uit te voeren activiteiten/werken, waardoor het voordeel wordt gecompenseerd. De toelichtingen vindt u in de programma's 2, 5, 6, 8 en voor het merendeel in 9.

Actuele ontwikkelingen

In het sociaal domein zijn we volop in transformatie, zodat Hengelo een toekomstbestendig sociaal domein heeft. De huidige invulling van de zorg is niet langer houdbaar. Dit komt door de huidige ontwikkelingen waarbij mensen steeds ouder worden, meer jongeren problemen ervaren, er druk is op de arbeidsmarkt in de zorg en minder geld vanuit het rijk voor het uitvoeren van de zorg. Deze transformatie betekent dat we de zorg meer in de wijken gaan organiseren, de sociale basis van inwoners versterken en inzetten op zakelijk partnerschap. Deze veranderingen zijn uitgewerkt in het Transformatieplan. Vanaf 1 januari 2025 verandert de ondersteuning in Hengelo. Inwoners met verschillende hulp- en ondersteuningsvragen kunnen vanaf 2025 terecht bij de nieuwe basisondersteuning. Deze ondersteuning is gegund aan Stichting Wijkkracht via het verwervingstraject 'Realisatie en doorontwikkeling basisondersteuning Hengelo ov.'. Onder de naam Wijkkracht Hengelo is hiervoor een nieuw samenwerkingsverband opgericht tussen meerdere zorgaanbieders. Zo gaan we de ondersteuning meer in de wijken brengen, dichterbij de inwoners.

De ontwikkelingen in Hart van Zuid gaan gestaag door. Er wordt op dit moment gewerkt aan de invulling van de KMS-locatie, waarbij modern wonen en behoud van historische elementen hand in hand gaan. De binnenstad heeft na de Markt nu ook met het Wetplein een andere aanblik gekregen. Inwoners zijn hier tevreden over. Er zijn grote ambities om samen met Enschede de spoorzone Hengelo Enschede (SHE) te ontwikkelen. In de week van de SHE, medio september, zijn in samenwerking met partners hier weer mooie stappen gezet. Alles gericht op samen te zorgen voor behoud van kennis en vakmanschap in onze regio door het bieden van een aantrekkelijke woon, werk- en leefomgeving met voldoende mogelijkheden om te kunnen ontspannen.

In de Zomernota 2023-2027 hebben we geconstateerd dat een overkoepelende aanpak nodig is voor de doorwerking van de Talentopgave, hiervoor is een aanjaagbudget van € 5 miljoen voor de Talentopgave beschikbaar gesteld. Dit budget is bedoeld om een initiatieven en opgaven te stimuleren of op gang te brengen voor de Talentopgave. Onderdeel van de aanpak is de opzet van een programmaplan Talent, dat de langere termijn aanpak beschrijft. Planning is om het Programmaplan in het eerste kwartaal van 2025 aan de gemeenteraad voor te leggen ter vaststelling. In de Zomernota 2024-2028 is, in de aanloop naar de vaststelling van het programmaplan, voor meerdere onderdelen budget gevraagd binnen de talentopgave. Van een aantal onderwerpen constateren we dat voorbereiding (waaronder aanbesteding en opzetten van subsidieregelingen) meer tijd vraagt dan we dit voorjaar hadden voorzien, daarom worden deze budgetten overgeheveld naar 2025.

Na goedkeuring van het Integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP) afgelopen zomer, wordt nu de uitwerking van de eerste investeringen voorbereid.

Om te voorzien in tijdelijke opvang voor asielzoekers en vluchtelingen hebben we het voormalige stadskantoor aan de Hazenweg gekocht. Het gebouw wordt hiertoe intern verbouwd. We geven hier een efficiënte invulling aan de wens en de plicht om een bijdrage aan asielopvang te geven.

Per 1 september jl. is gestart met de uitvoering van de motie van de gemeenteraad om de bovengrondse verpakkingen en papiercontainers te verwijderen.

Tot slot merken we dat de krapte op de arbeidsmarkt ons voor uitdagingen stelt in het invullen van onze vacatures. Dit heeft op sommige plekken gevolgen voor de geplande uitvoering van taken. Waar mogelijk lossen we dit op door in te huren, maar we waken voor een disbalans tussen inhuur en vaste inzet.

2. Algemeen beleidsmatig en financieel beeld

Algemeen economisch beeld

De lage rente van de voorgaande jaren heeft voor een economische groei en meer investeringen gezorgd. De rente is door de grotere vraag naar geld echter vrij snel weer gestegen. De ECB (Europese Centrale Bank) heeft de renteverlaging voor banken al weer als instrument ingezet om de hoge marktrente te temperen.

Dit is ook nodig, omdat een aantal maanden op rij onze conjunctuursklok (samengesteld beeld CBS van meerdere economische variabelen) een dalende tendens vertoont. Investerings krimpen, productie en export nemen af en consumenten houden weer iets meer de hand op de knip. Faillissementen zijn toegenomen.

In 2024 zien we aanhoudende, maar gedempte inflatie en een lage economische groei. De inflatie is wel weer gedaald tot het niveau van 2,8%, waar de ECB als streefwaarde 2% aanhoudt. Rijksmaatregelen hebben het aantal mensen dat onder de armoedegrens leeft van boven de 1 miljoen laten dalen tot 0,9 miljoen. Looneisen waren de afgelopen jaren met de hoge inflatie gericht op koopkrachtbehoud. De verwachting is dat vakbonden nu inzetten op koopkrachtverbetering en een stevige looneis neerleggen.

Van overheden zal worden gevraagd om hun begroting op orde te houden en de stijging van lasten voor inwoners te beperken. De economie groeit naar verwachting van De Nederlandsche Bank (DNB) in 2024 toch nog met 0,5% in 2024 en 1,3% in 2025.

Impact economisch beeld voor Hengelo

Inwoners

De grote vraag naar werk betekent een lage werkloosheid. Het totaal aantal werkzame personen is gestaag stijgend en bedraagt 52.530 personen. Het gemiddeld bruto inkomen per inwoner is gestegen tot € 28.600. Er zijn wel grote verschillen per wijk (€ 19.000 - € 40.000). Per inkomensontvanger bedraagt dit € 34.000.

Voor grote groepen inwoners is het kopen van een woning bijna onmogelijk geworden. De hoge rentevoet, in combinatie met de gestegen woningprijzen, is voor starters problematisch. De gemeenteraad heeft de starterslening weer ingevoerd om starters te helpen.

Instellingen, verenigingen, verbonden partijen

Alle sectoren in onze maatschappij ondervinden gevolgen van prijsdruk en de verhoogde loonkosten. Instellingen moeten stevige maatregelen nemen om het hoofd boven water te houden. Instelling aan wie wij dienstverlening hebben opgedragen vragen reële tarieven voor hun diensten en kunnen steeds vaker niet uit met de in aanbesteding tot stand gekomen prijzen. Ook inwoners merken de gevolgen van stijgende prijzen. Verenigingen reiken de rug na Corona, maar kampen met tekorten aan vrijwilligers. Verbonden partijen, met name gemeenschappelijke regelingen, hebben van gemeenten te verstaan gekregen, dat ze mee moeten buigen met de besparingen die gemeenten komende jaren moeten realiseren om zwarte cijfers te schrijven.

Bedrijven

Het aantal in Hengelo gevestigde bedrijven is toegenomen. De stijgers komen met name voor in de branches vervoer en energievoorziening. De branche financiële diensten neemt af in Hengelo, gelijk aan de landelijke tendens.

Bedrijven ondervinden hinder van de moeite die Enexis heeft om aan de vraag naar aansluiting van energie te voldoen. Bouwkavels worden schaars, de invulling van deze kavels kan stroef verlopen.

Begrotingsverloop in 2024

Soort mutatie	Beleids begroting 2024	Wijzigingen 2024	Totaal vóór 2e Beleids rapportage	2e Beleids rapportage	waarden * € 1.000
					Actuele begroting 2024
Baten	363.592	54.319	417.911	12.012	429.923
Lasten	-368.339	-39.712	-408.051	-271	-408.322
Saldo voor reservemutaties	-4.747	14.607	9.860	11.741	21.601
Toevoegingen reserve	-10.184	-32.757	-42.941	-5.834	-48.775
Toevoeging resultaat 2e Bel.rapp. aan reserve				-5.972	-5.972
Toevoeging resultaat 4e vzm.wijz. aan reserve				-145	-145
Onttrekking reserves	15.402	17.825	33.227	64	33.291
Saldo van baten en lasten	471	-325	146	-146	0

Toelichting tabel

Vanuit een primitieve Beleidsbegroting 2024 met een overschot van € 471.000 hebben verzamelwijzigingen het primitieve resultaat met € 51.000 verminderd. De 1^e Beleidsrapportage 2024 (3^e verzamelwijziging) in de Zomernota 2024-2028) had een positief saldo van € 7.964.000. Het saldo t/m de 3^e verzamelwijziging is in de Algemene reserve gestort. De 4^e verzamelwijziging sloot met een resultaat van € 146.000, tevens het saldo bij aanvang van de 2e Beleidsrapportage 2024.

Het saldo van deze rapportage is afgerond € 5.972.000 voordelig. Door dit saldo aan de Algemene reserve toe te voegen is het resultaat na deze toevoeging nihil. We stellen voor tevens het saldo tot aan deze rapportage van € 146.000 aan de Algemene reserve toe te voegen.

3. Raadsadvies en Raadsbesluit

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3812091	Bert Lankheet	FAC-FIN	Hanneke Steen-Klok
ONDERWERP			
3812091 - Tweede Beleidsrapportage 2024			

BESLUIT

De gemeenteraad besluit:

- 1. In te stemmen met de Tweede Beleidsrapportage 2024.*
- 2. De Begroting 2024 te wijzigen op basis van het overzicht financiële afwijkingen in paragraaf 5.1 van de Beleidsrapportage 2024.*
- 3. Het voordelig saldo van deze Beleidsrapportage van € 5.971.839 samen met het resultaat van € 145.185 tot en met de 4^e verzamelwijziging 2024 toe te voegen aan de Algemene Reserve.*
- 4. In te stemmen met de mutaties in de reserves zoals vermeld in paragraaf 4.10 van deze beleidsrapportage.*
- 5. Kennis te nemen van de verantwoording van de budgetoverheveling van 2023 naar 2024.*
- 6. De budgetten van 2024, die voor overheveling naar 2025 voorgesteld zijn in hoofdstuk 4 van deze rapportage, met een bedrag van € 3.310.500, over te hevelen naar 2025.*
- 7. Het college van Burgemeester en Wethouders te mandateren om budgetten die tijdelijk zijn toegevoegd aan de Reserve nog uit te voeren werken en activiteiten, in 2024 of 2025 weer in te zetten en aan deze reserve te onttrekken.*

INLEIDING

Het college rapporteert 2 keer per jaar tussentijds aan de gemeenteraad over de significante afwijkingen ten opzichte van de begroting. Dit is in de financiële verordening vastgelegd. De tijdstippen van oplevering van het document en de vergaderingen zijn al in januari aan uw raad meegedeeld. De korte tijd tussen verzending naar de raad en de Politieke Markt was onvermijdbaar, als we er vanuit gaan dat de septembercircularis een wezenlijke impact kan hebben en daarom deel moet uitmaken van de Beleidsrapportage.

Dit is de 2^e Beleidsrapportage met peildatum 1-9-2024. We rapporteren over afwijkingen in de voorgenomen realisatie van doelstellingen en over de verwachte financiële afwijkingen groter dan € 50.000. Daarbij is de werkelijke administratie tot en met peildatum 1-9-2024 de basis en prognosticeren we nog te verwachten effecten tot het einde van het jaar.

Nadat deze rapportage door de gemeenteraad is vastgesteld wordt de Begroting 2024 met de kennis op het moment van opstellen van de Begroting bijgesteld naar de verwachting per jaareinde.

De eerste Beleidsrapportage is de jaarschijf 2024 in de Zomernota 2024-2028. Deze 2^e Beleidsrapportage is een afzonderlijk document.

De behandeling in de politiek markt en gemeenteraad loopt parallel met de Begroting 2025-2028.

Toelichting resultaat

Vanuit een primitieve Beleidsbegroting 2024 met een overschot van € 471.000 hebben verzamelwijzigingen het primitieve resultaat met € 51.000 verminderd. De 1^e Beleidsrapportage 2024 (3^e verzamelwijziging) in de Zomernota 2024-2028) had een positief saldo van € 7.964.000. Het saldo t/m de 3^e verzamelwijziging is in de Algemene reserve gestort. De 4^e verzamelwijziging sloot met een resultaat van € 146.000, tevens het saldo bij aanvang van de 2^e Beleidsrapportage 2024.

Het saldo van deze rapportage is afgerond € 5.972.000 voordelig. Door dit saldo aan de Algemene reserve toe te voegen is het resultaat na deze toevoeging nihil. We stellen voor tevens het saldo tot aan deze rapportage van € 146.000 aan de Algemene reserve toe te voegen. Hierdoor zullen de afwijkingen bij de Jaarrekening 2024 alleen nog betrekking hebben op de laatste 4 maanden van het jaar.

ARGUMENTEN

6. *Met de 2^e Beleidsrapportage 2024 brengen we de begroting in overeenstemming met gewijzigd beleid, uitvoering van beleid of gewijzigde externe invloeden.*
7. *Het wijzigen van de Begroting zorgt ervoor, dat we in de jaarrekening niet opnieuw dezelfde constatering en verschillen per programma hoeven op te nemen.*
8. *Door het saldo in de Algemene reserve te storten bestaat het jaarrekeningsaldo bij afsluiting van 2024 alleen nog uit de afwijkingen van het laatste deel van het jaar.*
9. *Reservemutaties zijn het domein van de gemeenteraad; daarom brengen we ze gedetailleerd in beeld en voegen we ze zichtbaar toe aan het dictum van dit voorstel.*
10. *Budgetoverheveling zorgt ervoor dat incidentele taken, die in 2024 niet kunnen worden uitgevoerd, in 2025 alsnog met een passend budget kunnen worden afgewikkeld.*
11. *De reserve nog uit te voeren werken en activiteiten heeft een divers karakter en bevat posten die al voorbestemd zijn om uit te geven voor hetzelfde doel in een andere periode.*

KANTTEKENINGEN

1. *Eén van de acht voorstellen voor budgetoverheveling willen we overhevelen, ondanks dat deze niet voldoet aan de criteria.*
Het budget is al 2 keer eerder overgeheveld en zou daarom moeten vrijvallen. Beckum rekent op onze bijdrage bij de leefbaarheid van het dorp. Om die reden willen we dit alsnog in 2025 kunnen doen.

VERVOLG

Financiën

Deze Beleidsrapportage wordt administratief verwerkt. Daarna is het mogelijk dat er in het laatste kwartaal nog wijzigingen plaatsvinden, die hun oorsprong hebben in de periode september-december. Deze zullen u in de vorm van afzonderlijke voorstellen, verzamelwijzigingen en indien nodig, een slotactie budgetoverheveling, worden aangeboden.

Communicatie

Publicatie Tweede Beleidsrapportage 2024 op de website van de gemeente Hengelo.

BIJLAGEN

Bijlage 1: 2e Beleidsrapportage 2024

4

Beleidsmatige en financiële ontwikkelingen

4.1	Veiligheid	14
4.2	Verkeer, vervoer en waterstaat	15
4.3	Economie	18
4.4	Onderwijs	20
4.5	Sport, cultuur en recreatie	21
4.6	Sociaal Domein	25
4.7	Volksgesondheid, milieu en duurzaamheid	33
4.8	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	36
4.9	Bestuur en ondersteuning	42
4.10	Mutaties in reserves	47

4.1 Veiligheid

Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen ten opzichte van de begroting

Door personele wisselingen en ziekteverzuim loopt uitvoering voor 2024 achter op de geplande activiteiten. Vanaf oktober is de formatie voor het belangrijkste deel op sterkte en wordt voor de rest van 2024 met een doorloop naar 2025 de activiteiten herpland. Voor de realisering hiervan wordt binnen budget ingehuurd.

De volgende ontwikkelingen zijn daarbij relevant

- Een jeugdaanpak gaan we uitvoeren via het 7 stappen model; een werkproces voor de aanpak van problematische jeugdgroepen en groepsgedrag. Hieraan gelieerd wordt een convenant groepsaanpak opgesteld.
- De aanpak van radicalisering is een belangrijk thema voor gemeenten. De gemeente heeft bij uitstek een belangrijke rol in de integrale aanpak en preventie hiervan. Verschillende domeinen binnen de gemeente gaan hierin participeren, samen met ketenpartners. Er komt een gestructureerde gemeentelijke aanpak met sleutelfiguren. De bedoeling is dat dit meer inzicht gaat geven in welke taken van welke professionals nodig zijn in de preventiefase van radicalisering.

Financiële afwijkingen van de begroting

Nr	Omschrijving afwijking	Bedrag in € x 1.000	V/N	S(truc- tureel)
1	Diverse kleine verschillen	50	V	I
Effect programma voor reservemutaties		50		

1. Diverse kleine verschillen (€ 50.000 voordeel)

4.2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen ten opzichte van de begroting

Wegen, straten en pleinen

Dit jaar waren er onverwachte en noodzakelijke kosten door werk aan verkeersveiligheid en herstel na vandalisme. Voorbeelden hiervan zijn de brand in de fietstunnel en de gevaarlijke loslatende tegels in de Velourstunnel. Ook de (financiële) effecten als gevolg van de blow-out bij de kruising Diamantstraat merken we dit jaar. Er zijn gesprekken gaande met de veroorzaker van de schade over wie de gemaakte kosten voor zijn rekening gaat nemen.

Openbare verlichting

We verwachten op het gebied van Openbare Verlichting een overbesteding op het gebied van elektra en energiebelasting. De omvang van dit bedrag is op dit moment nog onbekend. We zijn hierover in gesprek met onze leverancier Greenchoice.

We hebben nog niet alle geplande investeringen op het gebied van openbare verlichting gerealiseerd. Het voornemen om projecten integraal op te pakken kost tijd. Enkele projecten zijn in voorbereiding. Met andere projecten zijn we in afwachting van afstemming met civiele werkzaamheden en projectontwikkeling.

Verkeer en Openbaar Vervoer

Volgens de uitvoeringsagenda Mobiliteitsplan 2040, is dit jaar gestart met het opstellen van een nieuw Actieplan Fiets. Dit plan wordt door een extern bureau gemaakt. De oplevering wordt eind 2024 verwacht.

Er zijn dit jaar al veel verkeersregelininstallaties vervangen. De voorbereiding en begeleiding naar uitvoering heeft veel ambtelijke inzet gekost. Hierdoor hebben we gebruik kunnen maken van extra subsidie van het Rijk naast de al bestaande subsidie voor dit doel vanuit de provincie. De hogere subsidie inkomsten dekken naar verwachting de hogere kosten, als gevolg van meer inzet en aandacht voor verkeer en verkeersveiligheid.

Actualiseren Parkeerbeleid

In de Zomernota 2023 - 2027 is voor 2024 budget gevraagd voor het actualiseren van het parkeerbeleid. De bedoeling was om hiermee te starten na de definitieve besluitvorming over parkeerregulering in de schil van Hart van Zuid ten noorden van het Esrein. Dit besluit is in september genomen. Dit is later dan verwacht, omdat we ervoor hebben gekozen om meer tijd te nemen voor het participatietraject. Er zijn veel zienswijzen ingediend die zorgvuldig zijn bekeken en beantwoord. Hiervoor is intern extra capaciteit ingeschakeld, maar dit heeft alsnog veel extra tijd gekost. Daarom is het actualiseren van het parkeerbeleid vertraagd. Voor het actualiseren van het parkeerbeleid gaan we externe expertise inhuren om ons te ondersteunen, zowel op inhoudelijk vlak als op participatie. Intern zijn we inmiddels gestart met de voorbereidingen hiervoor, zodat we in 2025 kunnen starten en daarom stellen we voor dit aspect budgetoverheveling voor.

Havenbeheer

Voor de begeleiding en onderzoeken van de HCH vervuiling in het Twente Kanaal moeten wij kosten maken. Omdat er nog geen duidelijkheid is over de aansprakelijkheid, hebben alle overheden afgesproken dat ieder voorlopig de eigen kosten draagt. De aansprakelijkheid wordt binnenkort in een gesprek met de juristen van Rijkswaterstaat besproken. Naar aanleiding van een besluit van het bestuurlijk overleg wordt een onderzoek uitgezet om een viertal alternatieven te onderzoeken van mogelijke maatregelen. Afgesproken is dat wij dit onderzoek trekken. Ook deze kosten zullen in eerste instantie bij ons terecht komen.

De Hengelose werkzaamheden die uitgevoerd moesten worden ten behoeve van de verruiming van het Twentekanaal zijn afgerond. De financiële afwikkeling zal eind dit jaar of in het eerste kwartaal van 2025 plaatsvinden.

Beheersystemen

Door uitval en ziekte van medewerkers is er meer gebruik gemaakt van externe partijen om het beheersysteem up-to-date te krijgen en te houden.

Financiële afwijkingen van de begroting

Nr	Omschrijving afwijking	Bedrag in € x 1.000	V/N	S(truc- tureel)
1	Hogere lasten wegen, straten en pleinen	175	N	I
2	Hogere lasten Openbare verlichting	100	N	I
3	Onderzoek verkeersveiligheid ten laste van reserve Duurzaam Veilig	75	N	I
4	Lagere lasten Fietsenstalling	55	V	I
5	Budgetoverheveling actualiseren Parkeerbeleid	60	V	I
6	Diverse kleine verschillen	42	V	I
Effect programma voor reservemutaties		193	N	
3	Reserve duurzaam veilig-onderzoek verkeersveiligheid	75	V	I
5	Reserve nog uit te voeren werken-budgetoverheveling parkeerbeleid	60	N	I
Reservemutaties i.v.m. dit programma		15	V	
Effect programma na reservemutaties		178	N	

Toelichting financiële afwijkingen

1. Hogere lasten wegen, straten en pleinen (€ 175.000 nadeel)

We verwachten een overbesteding van circa € 230.000. De inzet van menskracht (zowel inhuur als ambtelijk) is € 155.000 hoger dan eerder voorzien. We besteden onze tijd meer aan wegen dan aan werkzaamheden in het kader van oppervlaktewater. Een deel van deze hogere inzet wordt doorberekend aan derden. De omvang is op dit moment nog onbekend.

Daarnaast hebben we te maken met volgende onvoorziene omstandigheden:

- Uitgaven in verband met borgen (verkeers)veiligheid en herstellen na vandalisme, onder andere brand in fietstunnel en Velourstunnel met gevaarlijk afvallende tegels. Daar is geen rekening mee gehouden met de geplande werkzaamheden voor dit jaar, naar verwachting zorgt dit voor een overschrijding van € 100.000 overschrijding.
- De (financiële) effecten van de blow-out kruising Diamantstraat merken we dit jaar. Ook al zijn er gesprekken dat de veroorzaker de kosten van de schade en het herstel voor zijn rekening neemt, de gemaakte kosten worden dit jaar wel gemaakt. Momenteel gaat dit al richting € 75.000 en is stijgende. Als er een financiële compensatie volgt, dan is de verwachting dat dit eerder volgend jaar komt dan dit jaar. Daarmee hebben wij de kosten wel dit jaar gemaakt en gaan we een overschrijding zien.

2. Hogere lasten openbare verlichting (€ 100.000 nadeel)

Vanaf augustus 2023 tot en met augustus 2024 zijn de netwerkstoringen behoorlijk toegenomen. Oorzaak is de hoge grondwaterstand in combinatie met beschadigde kabels van Enexis. We schatten de meerkosten op € 50.000. Ook is er door veroudering van het lampen areaal (conventionele lampen) meer uitval. De geschatte meerkosten bedragen € 50.000.

3. Onderzoek verkeersveiligheid ten laste van reserve Duurzaam Veilig (€ 75.000 nadeel)

We laten een extern bureau een onderzoek doen in het kader van de verkeersveiligheid. Deze lasten onttrekken we uit de Reserve Duurzaam Veilig. Dit maakt dat het voor de algemene middelen budgettair neutraal is.

4. Lagere lasten Fietsenstalling (€ 55.000 voordeel)

Op het Wetplein is in september een bewaakte fietsenstalling in gebruik genomen. De oplevering hiervan was later dan vooraf gepland. In de begroting was rekening gehouden met ingebruikname vanaf januari. De bezetting van de beheerders (SWB) is daarom lager dan begroot.

5. Budgetoverheveling actualiseren Parkeerbeleid (€ 60.000 voordeel)

Zie toelichting bij afwijking budgetoverheveling 2024-2025.

6. Diverse kleine verschillen (€ 42.000 voordeel)

Toelichting afwijking budgetoverheveling 2024-2025

Nr	Onderwerp / over te hevelen budget	Bedrag over te hevelen	Voldoet aan de criteria
1	Actualiseren Parkeerbeleid	60.000	Ja
	Totaal budgetoverheveling	60.000	

Actualiseren Parkeerbeleid (€ 60.000 voordeel)

In de Zomernota is een incidenteel budget van 60.000 beschikbaar gesteld (24-NB-2.1 Actualisatie parkeerbeleid). We hebben tijd genomen om het participatietraject voorafgaand aan de actualisatie te borgen. Dit vergt extra tijd, waardoor deze middelen in 2024 niet meer kunnen worden ingezet. Deze middelen willen we in 2025 alsnog kunnen besteden.

4.3 Economie

Beleidsmatige en nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen ten opzichte van de begroting

Omgevingsprogramma Toekomstbestendige Bedrijventerreinen

Bij een aantal bedrijventerreinen zien wij de komende jaren (een vorm van) revitalisering ofwel herstructurering aankomen. Herstructureringen vragen zeer forse (overheids-)investeringen. In de Beleidsbegroting 2024 gaven we aan hiertoe het onderzoekstraject 'investeringsgerichte aanpak bedrijventerreinen' te hebben ingezet. De insteek was om in 2024 een ambitedocument aan de raad voor te leggen. Inmiddels is de opzet veranderd door de discipline duurzaamheid sterker te verankeren in het traject. We verwijzen dan ook niet langer naar de 'investeringsgerichte aanpak bedrijventerreinen', maar naar het 'Omgevingsprogramma Toekomstbestendige Bedrijventerreinen (OTB)'. De aanleiding voor dit OTB is dus tweeledig. Enerzijds is er vanuit de discipline Economische Zaken een opgave om de Hengelose bedrijventerreinen te (her)ontwikkelen en revitaliseren. Anderzijds ligt er vanuit duurzaamheid een grote opgave op de bedrijventerreinen om deze toekomstbestendig te maken. Door de veranderde insteek is ook de planning veranderd. Het streven is om het OTB in 2025 vast te stellen.

Nieuwvestiging van bedrijven

Er vestigen zich ook nieuwe bedrijven in Hengelo. Een bedrijf dat veel aandacht heeft gekregen is NX Filtration, recent door de koningin geopend. NX Filtration is een innovatief bedrijf, passend bij onze ambitie binnen de groene technologische topregio. Dergelijke processen waarbij we als gemeente niet direct trekker zijn, maar wel schakel zijn tussen verschillende partijen om het proces soepel te laten verlopen kosten ambtelijke inzet die niet voorzien was.

Projecten en investeringen/kredieten

Het pand aan de Markt 8 wordt op dit moment gehuurd door Hengelo Promotie. Hengelo Promotie heeft hier een kantoor en winkel/informatiefunctie die zij hebben voor de bezoekers van Hengelo. Daarnaast is het pand geschikt gemaakt voor de huisvesting van de stadswerkplaats. Inmiddels is de locatie sinds 2018 in gebruik en hebben zich de nodige veranderingen voorgedaan. De marktmeester werkt vanuit het pand Markt 8. Daarnaast is de functie van stadswerkplaats niet meer nodig, Stichting Vastgoed Hengelo (SVH) die medegebruiker van het pand was samen met de Stichting Centrummanagement Hengelo (SCH) bestaat niet meer.

In 2022 heeft de gemeenteraad een amendement aangenomen (zaaknummer: 3371133) waarin het college wordt opgedragen permanente huisvesting te realiseren voor een podium voor beeldende kunst en is daarvoor een bedrag in de begroting gereserveerd. Op basis hiervan is de raad geïnformeerd over het onderzoek dat het college wil laten doen om Markt 8 te verbouwen tot locatie waar alle genoemde functies samenkomen (zaaknummer: 3715132). Inmiddels is dit onderzoek afgerond en is duidelijk geworden dat alle functies samen kunnen worden ondergebracht in dit pand. Dat kan tegen een lagere huur dan nu geldt voor het pand. De jaarlijkse huisvestingslasten worden dan gedekt uit de beschikbare middelen voor huisvesting van de marktmeester, Hengelo Promotie, het podium voor beeldende kunst en de binnenstad. Voor de verbouwing wordt een krediet gevraagd via deze Beleidsrapportage van € 195.000. Er volgt een collegevoorstel waarin de structurele lasten met bijbehorende dekking worden verwerkt, die in een verzamelwijziging wordt aangeboden aan de Raad. De jaarlijkse lasten die hieruit voortvloeien hebben geen effect op de omvang van de Begroting omdat de middelen die hiervoor voor de stadswerkplaats werden gebruikt vervallen na de verbouwing en hiervoor de kosten voor deze verbouwing in de plaats komen.

Bedrijfskavels

Bij de verkoop van kavels voor bedrijventerreinen loopt de verkoop bijna gelijk met de planning. We verwachten dat er dit jaar nog veel verkocht gaat worden. We stellen daarom de verkoopdoelstelling naar boven bij met € 3,1 miljoen. Bij het externe project De Veldkamp wordt de omzetdoelstelling niet gehaald en is het de verwachting dat de omzet € 2 miljoen lager uitvalt.

Financiële afwijkingen van de begroting

Nr	Omschrijving afwijking	Bedrag in € x 1.000	V/N	S(structureel)
1	BI zone binnenstad	0	B.N.	S
2	Uitstel Citymarketing	80	V	I
3	Hengelo op de kaart	75	V	I
	Effect programma voor reservemutaties	155	V	
2	Reserve aanjaagbudget talentopgave-citymarketing	80	N	I
3	Reserve aanjaagbudget talentopgave-Hengelo op de kaart	75	N	I
	Reservemutaties i.v.m. dit programma	155	N	
	Effect programma na reservemutaties	0		
	Effect programma voor reservemutaties	155	V	
	In dit programma verantwoord (oorsprong ander programma)	33	V	
	Bedrag volgens begrotingswijzing in dit programma	188	V	

Toelichting financiële afwijkingen

1. BI zone Binnenstad (€ 0 budgetair neutraal)

Zowel de inkomsten van de BIZ-belasting als de uitgaven van de BIZ-subsidie zijn te hoog geraamd. Beide worden met € 80.000 naar beneden bijgesteld. Voor de Begroting heeft dit verder geen gevolgen.

2. Citymarketing (€ 80.000 voordeel)

In het kader van de talentopgave is het belangrijk dat we talenten laten zien wat we allemaal te bieden hebben in Hengelo en wat er te beleven is. Een goede (city)marketing is onmisbaar om de talenten en high-tech industrie te 'verleiden' om Hengelo te bezoeken. In de Zomernota 2024-2028 is hiervoor € 80.000 beschikbaar gesteld in 2024. Momenteel wordt de citymarketingstrategie geworven. Na vaststelling van de Zomernota en daarmee het beschikbaar komen van het budget is het profiel voor de citymarketingstrategie opgesteld, onder meer in samenspraak met Hengelo Promotie. Gezien de functieschaal en het bedrag moet deze functie aanbesteed worden, waardoor de werving de nodige tijd kost. Het is de verwachting dat de citymarketingstrategie begin of half november kan starten.

Omdat deze middelen gedekt worden vanuit de reserve aanjaagbudget talentopgave, wordt voorgesteld de middelen beschikbaar te houden in de reserve. Op basis van een concreet bestedingsplan kan, in de Zomernota 2025-2029, een nieuwe raming van de uitgaven in de begroting worden verwerkt.

3. Hengelo op de kaart (€ 75.000 voordeel)

Hengelo op de kaart levert een waardevolle bijdrage aan het als stad en regio meer zichtbaar worden als de plek voor het aantrekken en behouden van talent. In de Zomernota 2024-2028 is hiervoor € 150.000 beschikbaar gesteld in 2024.

De afgelopen periode zijn er diverse activiteiten uitgevoerd in het kader van Hengelo op de kaart:

- het Zomersymposium, inclusief de bijbehorende bundel;
- diverse (video)rapportages in en over Hart van Zuid en SHE, ook met inzet van studenten van het ROC- fotografie;
- extra bijdrage aan het Hart van Zuid festival, onder andere voor promotie en vergroten van het bereik;
- hernieuwde stadsfilm, naar aanleiding van de nieuwe citymarketingvisie.

De kosten zijn nu nog geraamd en verantwoord op diverse budgetten. Vooralsnog verwachten we € 75.000 euro niet te besteden dit jaar. Omdat deze middelen gedekt worden vanuit de reserve aanjaagbudget talentopgave, wordt voorgesteld deze € 75.000 beschikbaar te houden in de reserve. Op basis van een concreet bestedingsplan kan, in de Zomernota 2025-2029, een nieuwe raming van de uitgaven in de begroting worden verwerkt.

4.4 Onderwijs

Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen ten opzichte van de begroting

Lokaal educatieve agenda

Het aantal plekken voorschoolse educatie (VVE) is uitgebreid. Dit komt mede door de groei van de doelgroep, waaronder specifiek nieuwkomers. Daarnaast zijn er extra kosten gemaakt voor de kwaliteit van de uitvoering van VVE, voortkomend uit wettelijke verplichtingen. Daarom is er in 2024 meer subsidie verstrekt voor de uitvoering van VVE.

Daarnaast zijn wij begonnen met de uitvoering van de Lokale Educatie Agenda (LEA). Wij hebben onder andere extra middelen besteed aan jongerenwerk en schoolmaatschappelijk werk en ondersteunen huiswerkbegeleiding, mentoraten voor jongeren, de weekendschool en het Jeugdeducatiefonds.

Integraal huisvestingsplan

In juli 2024 is het Integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP) vastgesteld. Daarmee zijn de kaders voor het gemeentelijk beleid voor onderwijshuisvesting voor de komende jaren bepaald. Nu het IHP klaar is werken wij samen met de schoolbesturen aan de uitwerking van de projecten die staan opgenomen in de eerste tranche (tot 2030). Per project wordt er een businesscase opgesteld die getoetst is aan de bij het IHP opgenomen financiële en inhoudelijke kaders. De verwachting is dat de eerste businesscase(s) nog in 2024 aan het college kunnen worden aangeboden, zodat wij in 2025 daadwerkelijk van start kunnen gaan met het feitelijk uitvoeren van het IHP. Incidentele kosten worden waar mogelijk bekostigd uit de Algemene Reserve, conform de aangenomen motie bij de Zomernota 2024-2028.

Financiële afwijkingen van de begroting

Nr	Omschrijving afwijking	Bedrag in € x 1.000	V/N	S(tructureel)
1	Huur onderwijsruimten Saxion	90	N	I
2	Inzet middelen IHP uit reserve	80	N	I
3	Diverse kleine verschillen	6	N	I
Effect programma voor reservemutaties		176	N	
2	Reserve nog uit te voeren werken-Inzet middelen IHP uit reserve	80	V	I
Effect programma na reservemutaties		96		
Effect programma voor reservemutaties		176	N	
In dit programma verantwoord (oorsprong ander programma)		660	N	
Bedrag volgens begrotingswijzing in dit programma		836	N	

Toelichting financiële afwijkingen

1. Huur onderwijsruimten Saxion (€ 90.000 nadeel)

Zoals aangegeven in de Kadernota (22-FP-4.1) was er de intentie om het pand aan de M.A. de Ruyterstraat eind 2023 aan te kopen. De werkelijke aankoop zal in het vierde kwartaal van 2024 tot stand worden gebracht, de raad heeft hier reeds over besloten. Hierdoor lopen de huur en daaraan gebonden lasten langer door (€ 191.000). Dit nadeel wordt gedeeltelijk gecompenseerd door huuropbrengsten en doorrekening van de servicekosten (€ 102.000).

2. Inzet middelen IHP uit reserve (€ 80.000 nadeel)

In het bestemmingsvoorstel van de Jaarstukken 2023 is opgenomen het resterende bedrag van € 80.000 voor de voorbereidingskosten van het IHP te storten in de reserve nog uit te voeren werken/activiteiten. De werkzaamheden ter voorbereiding lopen namelijk door in 2024. Wij zetten hiervoor het resterende bedrag in, deels in programma 4 en deels in programma 9.

3. Diverse kleine wijzigingen (€ 6.000 nadeel)

4.5 Sport, cultuur en recreatie

Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen ten opzichte van de begroting

Renovatie en onderhoud kunstgrasvelden

Wij zien dat de kosten voor renovatie van kunstgrasvelden (vervanging topklaag) structureel hoger uitvallen. Wij verwachten dat deze prijsstijging zich doorzet. In 2024 zijn de meerkosten voor de individuele projecten op te vangen binnen de bestaande middelen. Wanneer deze ontwikkeling leidt tot structureel hogere uitgaven komen wij hier op terug in de Zomernota 2025-2029.

Huisvesting voetbalacademie

De voetbalacademie is zich aan het beraden op de financiële haalbaarheid van de voorgenomen plannen. Wanneer zij hier positief over besluiten kunnen we verder met de volgende stap, het aanvragen van een raadskrediet voor de uitvoering. Dit is nodig om het aanbestedingsproces te kunnen opstarten. Wij blijven actief met de voetbalacademie in gesprek om zo min mogelijk vertraging op te lopen. In de Zomernota 2023-2027 is besloten om vanuit de gemeente maximaal € 115.000 bij te leggen op de exploitatie.

Hengeloos Energiefonds voor Maatschappelijke Organisaties (HEMO)

De HEMO24 is een subsidieregeling om maatschappelijke organisaties met gestegen energiekosten gemaakt in 2023 eenmalig te helpen. Het is dezelfde regeling als de subsidieregeling HEMO2023. Negen organisaties hebben een aanvraag ingediend voor compensatie van hoge energielasten; alle aanvragen zijn toegekend.

Schouwburg

Om een bredere programmering mogelijk te maken bij Schouwburg Hengelo heeft er in de zomerperiode van 2024 een uitbreiding van de hijsinstallatie plaatsgevonden. Ondanks de krappe planning zijn de noodzakelijke werkzaamheden voor deze uitbreiding tijdig gerealiseerd voor de start van het nieuwe theaterseizoen.

Talentopgave Prijsvraag Cultuur 2024

In de zomernota 2024-2028 is er vanuit het aanjaagbudget Talentopgave een budget beschikbaar gesteld voor de regeling 'prijsvraag cultuur' (2024/2025). Om over de middelen in dit budget te kunnen beschikken, is een vastgestelde subsidieregeling nodig. De verwachting is dat de subsidieregeling 'prijsvraag cultuur' medio oktober door het college wordt vastgesteld. Om aanvragers de gelegenheid te geven om uitvoering te geven aan hun plannen willen wij het budget voor 2024 overhevelen naar 2025.

Subsidie 2024 Oyfo

De gemeente Hengelo heeft in 2024 besloten om Oyfo eenmalig een subsidie toe te kennen om de gestegen exploitatiekosten te dekken (24-FP-5.10). We zijn met Oyfo in gesprek over de ontwikkelingen in de exploitatie en de mogelijke oplossingsrichtingen. Oyfo is gevraagd hiervoor bij de subsidieaanvraag voor 2025 met een reële Begroting te komen. Bij de Zomernota 2025-2029 komen wij hier op terug.

Eikenprocessierups

De overlast van de eikenprocessierups was dit jaar opnieuw laag. Het aantal meldingen was met 119 nagenoeg gelijk aan het aantal meldingen in 2023 (116). Ter vergelijking: het aantal meldingen bedroeg in 2019 en 2020 ruim 2.000! Deze forse afname in minder dan vijf jaar tijd is een gevolg van de preventieve bestrijding met aaltjes (nematoden) in het vroege voorjaar, het wegzuigen van de nesten in de zomer, het stimuleren van de natuurlijke vijanden van de rups door het verhogen van de biodiversiteit (onder andere extensief maaien), gunstige weersomstandigheden en goede communicatie richting onze inwoners.

Natuurherstelwet

Op 17 juni 2024 hebben de Europese lidstaten in de Raad van de EU de natuurherstelwet officieel goedgekeurd. Het doel van de wet is de schade aan de Europese natuur tegen 2050 compleet te herstellen. In de wet staan onder andere de volgende doelstellingen om de aangetaste ecosystemen te herstellen.

- Bestuivende insecten: verplichte maatregelen nemen, zodat de afname van bestuivers tegen 2030 is omgebogen. De voortgang elke zes jaar monitoren.

- Stedelijke ecosystemen: geen nettoverlies aan groene stedelijke ruimten en boomkroonbedekking tegen 2030, tenzij stedelijke ecosystemen meer dan 45% van de groene ruimte beslaan. Positieve trend creëren tot de toestand “bevredigend” is.

Deze wet, onderdeel van de Europese Green Deal, verplicht alle lidstaten van de EU om binnen twee jaar een nationaal herstelplan op te stellen. Dit plan moet gericht zijn op het herstellen van aangetaste natuurgebieden en het versterken van de biodiversiteit. De deadline om deze maatregelen te implementeren is 2030. De Natuurherstelwet moet worden verankerd in Nederlandse wetgeving en moet ook in de gemeente Hengelo uitgevoerd worden. Hoe de wet in Nederland wordt verankerd is nog niet bekend.

Spelen

Door langdurige personele onderbezetting (niet ingevulde vacature én langdurige afwezigheid in verband met ziekte) zijn veel onderhouds- en vervangingswerkzaamheden dit jaar niet uitgevoerd. Ook zorgt dit voor een vertraging van de uitvoering van Motie C01-M07 Nieuwe speelplekken. Er zijn wel gesprekken gevoerd met de indieners van de motie, maar door gebrek aan capaciteit loopt dit vertraging op. Eind 2024 wordt dit alsnog opgepakt.

In 2024 is uitvoering gegeven aan de in 2022 aangenomen moties D01-M11 Natuurlijk spelen, sporten en ontmoeten bij de Berfloreek en motie D01-M10 Motie Basketbalveld. Beide moties gaan over sportvoorzieningen in hetzelfde gebied langs de Berflo Beek.

In het najaar wordt gestart met de actualisatie van de nota Spelen. Een externe partij wordt ingehuurd voor het opstellen van een speelruimtevisie als onderdeel van een beheerplan voor de openbare ruimte waar sport, spelen en ontmoeten bij elkaar komen (Gebiedsaccommodatieplan).

Groenbeheer

We krijgen steeds meer te maken met dode of stervende bomen als gevolg van het veranderende klimaat. Dit leidt tot toenemende vervangingskosten. Ook hebben we te maken met toenemende herstelkosten en schades als gevolg van wortelopdruk door bomen. Dit toont nogmaals het belang aan van voldoende ondergrondse groei-ruimte bij nieuwe aanplant van bomen. Tot slot zien we dit jaar een flinke toename van de meldingen in de openbare ruimte. Dit heeft vooral te maken met de extreem natte periodes in het voorjaar en de zomer, waardoor én het onkruid (zowel in de plantvakken als op verharding) flink kon groeien, én gazons niet begaanbaar waren met het onderhoudsmaterieel.

Nota Groen

Dit najaar wordt er gestart met het opstellen van de Nota Groen. Deze nota, die gezien kan worden als een geactualiseerde versie van het Groenplan (2015), wordt gebruikt als bouwsteen voor bijvoorbeeld de Omgevingsvisie. Ook kunnen de verschillende onderdelen uit het plan gebruikt worden als input voor de nog op te stellen Omgevingsprogramma's en het Omgevingsplan, en als input bij projecten en voor beheer en onderhoud. Door de beperkte capaciteit bij de 'groene' collega's (zie ook eerdere Beleidsrapportages) is hiervoor een externe partij ingeschakeld.

Kastanjes Woolderbeekweg

In 2022 is de Kastanjabloedingsziekte geconstateerd bij de Monumentale paardenkastanjes aan de Woolderbeekweg. In het najaar van 2022 is bij deze bomen een warmtebehandeling uitgevoerd met als doel om de bomen te redden. Helaas zagen we dit voorjaar dat het met een aantal bomen steeds slechter gaat. Het gaat dan vooral om de rij kastanjes (5 bomen) aan de zuidzijde van de Woolderbeekweg en 1 kastanje aan Plein 1918. Eind juli is daarom de kapaanvraag ingediend voor deze 6 kastanjes. De direct aanwonenden en de Wijkraad zijn hierover verschillende keren geïnformeerd (brieven en inloopbijeenkomst). Daarbij is ook verschillende keren uitgesproken dat de communicatie erg gewaardeerd wordt. Op dit moment is nog niet duidelijk wanneer de bomen worden gekapt. Dit is onder andere afhankelijk van eventuele bezwaren die binnen komen. Na de kap wordt opnieuw een informatieavond met de omwonenden gepland. Daarbij gaan we met de aanwezigen in gesprek (onder andere ver wel of niet direct herplanten en mogelijk geschikte boomsoorten voor de herplant).

Gevolgen veranderend klimaat

Ook dit jaar hadden we weer te maken met extreme weersituaties. Dit keer geen recorddroogte, zoals in de zomer van 2023, maar juist periodes van extreme neerslag. Deze extremen hebben gevolgen voor het openbaar groen (en daarmee de biodiversiteit) en ze zorgen voor overlast (water op straat, in tunnels en in kelders).

Soortenmanagementplan

In Hengelo neemt de druk op beschermde gebouwbewonende diersoorten zoals vleermuizen toe. Dat komt mede door isolatie- en renovatiewerkzaamheden aan woningen (en gebouwen) en gebiedsontwikkelingen. Om de biodiversiteit te beschermen, te verstevigen én om de isolatie- en renovatiewerkzaamheden niet onnodig te vertragen, wordt een soortenmanagementplan (SMP) opgesteld. Ter voorbereiding op de aanbesteding van de opdracht is hiervoor een marktverkenning gestart.

Weusthag

Wij trekken samen met de Stichting Erve Weusthag op voor een goede invulling van de gebouwen van de kinderboerderij. De uitgangspunten voor de invulling moeten eind oktober duidelijk zijn zodat wij verder kunnen met het ontwerp van de gebouwen en de omgeving (entree, looppaden enzovoort). Wij hopen voor de zomer 2025 het ontwerp zo ver te hebben dat er een omgevingsvergunning kan worden aangevraagd.

Samen met de Vereniging Vrienden van Weusthag en de HAN wordt onderzocht of het waterpeil in het park Weusthagpark omhoog kan worden gebracht om verdroging te voorkomen. Dit project is dit jaar opgestart en er is subsidie is toegekend. Het vergunningstraject voor de eerste fase aan de Noordkant van de A1 loopt en als het weer het toelaat, worden de eerste werkzaamheden dit jaar nog uitgevoerd. De tweede fase aan de zuidzijde van de A1 wordt afgestemd met de ontwikkeling rondom de kinderboerderij.

Taken uitgevoerd door het Recreatieschap Twente

In het opstellen van de visie 'Ontwikkeling Recreatieparken Twente' is geconstateerd dat er meerdere verzakkingen hebben plaatsgevonden en dat er zand achter de huidige slechte damwanden of palen begint weg te spoelen bij het Rutbeek en het Hulsbeek. Er is dringende noodzaak om dit te vervangen. Hiervoor blijkt dat een investering van ongeveer € 1,5 miljoen nodig is onder de 14 gemeenten. In de zomernota 2024-2028 is goedkeuring gegeven voor een bijdrage van € 194.000.

Financiële afwijkingen van de begroting

Nr	Omschrijving afwijking	Bedrag in € x 1.000	V/N	S(structureel)
1	Talentopgave prijsvraag cultuur 2024-2025	50	V	I
2	Werkzaamheden groencompensatie uit Reserve bomenverordening	75	N	I
3	Hogere lasten investeringen groen en beplanting	0	B.N.	S
4	Lagere lasten uitvoering spelen	75	V	I
5	Huurontvangsten Bibliotheek rechtstreeks naar Wijkcentrum Noord	67	N	I
6	Onderhoud en indexatie Schouwburg	157	V	I
7	Diverse kleine verschillen	20	V	I
Effect programma voor reservemutaties		160	V	
1	Reserve talentopgave - Talentopgave prijsvraag cultuur 2024-2025	50	N	I
2	Reserve compensatiefonds bomenverordening - Werkzaamheden groencompensatie	75	V	I
6	Reserve onderhoud schouwburg - Onderhoud en indexatie Schouwburg	157	N	I
7	Reserve nog uit te voeren werken - Motie spelen sporten ontmoeten	10	V	I
Reservemutaties i.v.m. dit programma		122	N	
Effect programma na reservemutaties		38	V	
Effect programma voor reservemutaties		160	V	
In dit programma verantwoord (oorsprong ander programma)		30	N	
Bedrag volgens begrotingswijzing in dit programma		130	V	

Toelichting financiële afwijkingen

1. Talentopgave prijsvraag cultuur 2024-2025 (€ 50.000 voordeel)

In de Zomernota 2024-2028 hebben wij aangegeven dat we een prijsvraag cultuur in het leven roepen. Hiervoor is € 50.000 beschikbaar gesteld in 2024. Om deze middelen te kunnen inzetten, is een vastgestelde subsidieregeling nodig. De verwachting is dat de subsidieregeling 'prijsvraag cultuur' medio oktober door het college wordt vastgesteld. Om aanvragers de gelegenheid te geven om ook uitvoering te geven aan hun plannen gaan we het budget voor 2024 besteden in 2025. Omdat deze middelen gedekt worden vanuit de reserve aanjaagbudget talentopgave, wordt voorgesteld de middelen (€ 50.000) beschikbaar te houden in de reserve. Na vaststelling van de

subsidieregeling, zullen wij de middelen in de Zomernota 2025-2029 onttrekken zodat de plannen in 2025 uitgevoerd kunnen worden.

2. Werkzaamheden groencompensatie uit Reserve Bomenverordening € 75.000 nadeel

We hebben een overbesteding op uitbestede werkzaamheden op het gebied van Groen, met name op groencompensatie (€ 100.000). Naar aanleiding van het Rekenkameronderzoek naar de werking van de Bomenverordening en groencompensatiefonds is namelijk een extra inspanning gepleegd op de herplant. Deze kosten worden deels gedekt door externe inkomsten (inschatting € 25.000). Voor de overbesteding zal een bedrag van € 75.000 worden onttrokken uit de Reserve Compensatiefonds Bomenverordening.

3. Hogere lasten investeringen groen en beplanting (€ 0 budgettair neutraal)

We worden bij een 3-tal andere investeringen geconfronteerd met een overbesteding. Het gaat daarbij om een bedrag van € 120.000. Redenen hiervoor lopen uiteen:

- Abusievelijk is de inkoop van de beplanting niet opgenomen in het bestek.
- Extra kosten op verzoek van de Veteranenvereniging
- Na participatie geen gazon maar beplanting aangebracht in het project.

Dit leidt tot hogere lasten van de rente en afschrijving en dit zullen we in de eerstvolgende Zomernota meenemen.

4. Lagere lasten uitvoering spelen (€ 75.000 voordeel)

Er is minder werk uitbesteed door beperkte ambtelijke capaciteit voor het uitwerken, uitzetten en beheren van opdrachten. Hierdoor hebben we lagere lasten van diensten van derden.

5. Huurontvangsten Bibliotheek rechtstreeks naar Wijkcentrum Noord (€ 67.000 nadeel)

De bibliotheek betaald met ingang van 2024 de huur direct aan Wijkcentrum Hengelo Noord. Zie ook programma 6 punt 11.

6. Onderhoud en indexatie Schouwburg (€ 157.000 voordeel)

Conform het voorstel in de Zomernota (23-FP-5.1B) hebben wij een splitsing gemaakt in het budget dotatie voorziening onderhoud. Een gedeelte is voor regulier onderhoud en een gedeelte wordt toegevoegd aan de reserve onderhoudswerkzaamheden. Dit leidt tot een voordeel in programma 5 en een nadeel in programma 9 (reserves).

7. Kleine wijzigingen (€ 20.000 nadeel)

Toelichting budgetoverheveling van 2023 naar 2024

Onderwerp	Bedrag over uit 2023	Bedrag besteed 2024	Bedrag nog te besteden 2024	Bedrag niet bested 2024	Bestemming niet besteed
Stimuleringsfonds industrieel erfgoed Hart van Zuid	120.000	120.000	0	0	n.v.t.
Totaal budgetoverheveling	120.000	120.000	0	0	

Stimuleringsfonds industrieel erfgoed Hart van Zuid

Het overgehevelde bedrag van € 120.000 is middels raadsbesluit (zaaknummer: 3760334) toegevoegd aan de reserve nog uit te voeren werken.

4.6 Sociaal Domein

Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen ten opzichte van de begroting

Aanpak voorkomen escalatie

Wij zijn gestart met het invoeren van de AVE methodiek (aanpak voorkomen escalatie). Dit doen wij vanuit de gemeente (regisseurs vanuit jeugd, Wmo en Veiligheid) samen met het Zorg- en veiligheidshuis en partners in de gemeente. Een extern bureau helpt ons hierbij.

Wijkfunctionaris ggz

Wij hebben samen met betrokken partners subsidie aangevraagd en toegekend gekregen van ZonMw voor een project waarbij wij de vroegsignalering rondom ggz in de wijk willen bevorderen.

Tegengaan pesten

Wij hebben samen met het onderwijs en betrokken partners uitvoering gegeven aan de motie Tegengaan pesten op scholen. Niet alleen via een apart actieplan, maar ook door het tegengaan van pesten op scholen integraal onderdeel te laten uitmaken van ons integrale veiligheidsbeleid 2024-2026 (vastgesteld in januari 2024) en van de Lokaal Educatieve Agenda 2024-2027 (vastgesteld in mei 2024). De gemeenteraad is via een brief geïnformeerd over de uitvoering van de motie (zaaknummer: 3797035).

Jongerenonderzoek GGD

De resultaten van het periodieke jongerenonderzoek van de GGD Twente zijn gepresenteerd in mei 2024. Voor elke gemeente zijn er kernboodschappen geformuleerd. Dit hebben wij ook opgenomen in de nieuwe gezondheidsnota.

Toegankelijkheid

Wij zetten actief in op de toegankelijkheid van de binnenstad. Dit is goed te zien bij de ruimtelijke ontwikkelingen in het centrum, zoals het marktplaatsplein. Ook zetten we in op het toegankelijk maken van sport. Bij het Twentebad heeft dit geleid tot voorzieningen voor mensen met een visuele beperking. Voor meer bewustwording blijven wij ons inzetten op meerdere niveaus, inwoners, externe organisaties en de eigen gemeentelijke organisaties. Alle inspanningen die tot nu toe zijn verricht door externe partners en de eigen gemeente hebben er toe geleid dat Hengelo is verkozen tot één van de tien meest toegankelijke gemeenten van Nederland.

Huishoudelijke ondersteuning

Met ingang van 2024 indiceren wij de huishoudelijke ondersteuning (HO) door middel van het normenkader (minuten per week). Alleen de daadwerkelijk geleverde tijdsinzet wordt daarmee in rekening gebracht. Dit leidt tot minder uitgaven. Daarnaast is er een personeelstekort binnen huishoudelijke ondersteuning, waardoor de aanbieders goed kijken naar wat mogelijk is met beschikbare medewerkers. Dit kan betekenen dat inwoners minder vaak of kortere ondersteuning krijgen. Daar waar mogelijk indiceren wij, met instemming van de inwoner, een keer per twee weken in plaats van wekelijks. De inwoners met HO hebben hierover een brief ontvangen. Het totale volume van de afgegeven indicaties wordt daarmee lager, waardoor ook de kosten lager zijn. Ook is met de aanbieders voor huishoudelijke ondersteuning de afspraak gemaakt dat zoveel mogelijk gekeken wordt naar zelfredzaamheid en of er deelname aan het traject 'Krachtig ouder worden' (onderdeel van het transformatieplan) mogelijk is. Zie punt 14 bij de toelichting financiële afwijkingen.

Gunning basisondersteuning

De definitieve gunning van de opdracht 'realiseren en doorontwikkelen basisondersteuning' heeft plaatsgevonden op 18 september 2024. De opdracht is gegund aan Stichting Wijkkracht. Onder de naam 'Wijkkracht Hengelo' zullen zij samen met een aantal zorgaanbieders de ondersteuning organiseren. Met een informerende brief is de gemeenteraad inmiddels op de hoogte gesteld van het verwervingsproces en de gunning. Hier zit ook een korte toelichting in op de inhoudelijke en financiële opdracht die is verstrekt en een vooruitblik op de implementatiefase en de communicatie daaromtrent (zaaknummer: 3771016). Cliënten en huidige aanbieders zijn hierover ook geïnformeerd. Met het besluit tot gunning van de basisondersteuning zetten wij een belangrijke stap in de uitvoering van ons transformatieplan, zowel inhoudelijk als financieel. Zie ook bijlage 5.2 Stand van zaken transformatieplan sociaal domein.

Hervormingsagenda

In 2024 heeft de Gemeente Hengelo verdere stappen gezet in de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd. Deze agenda richt zich op het versterken van de jeugdzorg door betere samenwerking, vroegtijdige preventie en efficiënter gebruik van middelen. Dat aansluit bij de lokale opgaven. De hervormingsagenda komt voor een groot deel overeen met de opgaves en maatregelen uit met het Transformatieplan Sociaal Domein Hengelo. We werken samen met scholen, zorgaanbieders en jeugdzorg om de hulp sneller en beter op maat aan te kunnen bieden. Ook is er een intensivering van preventieve jeugdzorg met een focus op vroegtijdige ondersteuning. Zodat kind en gezin, als dit nodig is, zo snel als mogelijk passende zorg en ondersteuning ontvangen. Ook in de regio kijken wij naar de opgaven uit de Hervormingsagenda die wij als SamenTwente moeten oppakken.

Uitstel inwerkingtreding wetsvoorstel 'Van School naar Duurzaam Werk'

De beoogde inwerkingtreding van het wetsvoorstel 'Van School naar Duurzaam Werk' is uitgesteld van 1 augustus 2025 naar 1 januari 2026. Deze wet is gericht op het bieden van begeleiding en ondersteuning aan jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt, om hen te helpen richting economische zelfstandigheid. Het wetsvoorstel voorziet onder andere in een verhoging van de leeftijdsgrens van de doelgroep van het Doorstroompunt, van 23 naar 27 jaar, en maakt het mogelijk dat jongeren met een startkwalificatie tot de doelgroep kunnen behoren.

Uitstel van de wet hangt samen met de plannen in het hoofdlijnenakkoord om specifieke uitkeringen om te zetten naar het gemeentefonds. De specifieke uitkering voor dit wetsvoorstel wordt daarom op dit moment niet geaccordeerd, wat de vertraagde invoering veroorzaakt. Of de nieuwe datum van 1 januari 2026 haalbaar is, zal de komende maanden blijken.

Verlenging Twentse Belofte tot 2026

De Twentse Belofte 2020-2024 wordt verlengd tot 2026. Dit is een regionale aanpak van de 14 Twentse gemeenten in samenwerking met onderwijsinstellingen voor de ondersteuning van voortijdig schoolverlaters en kwetsbare jongeren. Deze verlenging sluit aan op de uitgestelde inwerkingtreding van de nieuwe wet 'Van School naar Duurzaam Werk'. Momenteel wordt gewerkt aan een nieuwe versie van de Twentse Belofte, waarbij de gevolgen van de wetwijziging worden meegenomen. Voor wat betreft de inzet van personeel hiervoor, verwijzen wij naar de Zomernota 2024-2028.

Wet Inburgering

De nieuwe Wet Inburgering is per 1 januari 2022 ingegaan. Het eerste jaar was een aanloopjaar met zeer lage instroom. In 2023 is de instroom substantieel toegenomen. Bij een gemiddelde trajectduur van drie jaar, zijn wij in 2024 met de laatste groep inburgeringsplichtigen gestart en blijven wij vanaf nu steeds drie groepen trajecten aanbieden (en daarvoor kosten maken). De instroom van inburgeringsplichtigen verloopt erg onregelmatig; deze is onder meer afhankelijk van de huisvestingsmogelijkheden in Hengelo.

In 2024 was de instroom in de eerste helft van het jaar laag. Gezien alle lopende projecten is de ambitie om in de tweede helft van 2024 volgens de taakstelling te kunnen huisvesten. Een groot deel van de uitgaven van onder meer de leerroutes wordt daarmee wel vertraagd naar 2025. Voor deze leerroutes ontvangen wij een specifieke uitkering, welke meerjarig ingezet kan worden. Bij de jaarrekening worden ontvangen bedragen waarvoor nog geen kosten zijn gemaakt als vooruitontvangen aangemerkt. Daarmee kunnen we in 2025 de leerroutes voortzetten.

Financiële afwijkingen van de begroting

Nr	Omschrijving afwijking	Bedrag in € x 1.000	V/N	S(truc-tureel)
1	Ontwikkeling BUIG Budget	1.417	V	I
2	Lagere opbrengsten bedrijfsadviering ROZ	80	N	I
3	Inzet stelpost armoede en schulden	0	N	I
4	Hogere begeleidingskosten plaatsen boven taakstelling Nieuw Beschut	100	N	I
5	Lagere minima uitgaven	50	V	I
6	Dekking Jeugdhulpteams - verschuiving P4 en P6	0	V	I
7	Inzet Jeugdperspectieffonds - gemeentebreed budgetair neutraal	0	N	I
8	Bijstelling Tozo Reserve en Tozo uitvoeringsbudget	23	N	I
9	Lagere uitgaven Sociaal Medische Indicering Kinderdagverblijven	200	V	I
10	Ontwikkeling budget nieuwkomers	2.139	V	I
11	Bijstelling subsidie Wijkwelzijn	108	V	I en S
12	Preventieteam Jeugd - inzet praktijkondersteuner huisartsen (POH)	80	V	I
13	Inzet structurele ruimte sociaal domein voor het jaar 2024	79	V	I
14	Ontwikkelingen Wmo	1.194	V	I en S
15	Besparingspotentieel Transformatieplan	203	V	I
16	Budgetoverheveling Transformatieplan	772	V	I
17	Compensatieregeling woonplaatsbeginsel Jeugd	958	V	I
18	Ontwikkelingen Jeugd	3.410	N	I en S
19	Beschermd Wonen (Wmo)	538	V	I
20	Lagere personeelslasten ondersteuning & zorg	284	V	I
21	Lagere kwijtscheldingslasten Riolerings	107	V	I
22	Lagere uitvoeringskosten energietoeslag	145	V	I
23	Lagere personeelslasten team Jeugd & Gezin-in programma 9	316	V	I
24	Bijdrage speeltuinen Wijkwelzijn	40	N	I
25	Septemercirculaire gemeentefonds-bijzondere bijstand	111	N	I
26	Diverse kleine wijzigingen	22	V	I
Effect programma voor reservemutaties		4.848	V	
8	Reserve Tozo - Bijstelling Tozo Reserve en Tozo uitvoeringsbudget	23	V	I
10	Reserve Vluchtelingen - ontwikkeling budget nieuwkomers-reserve	2.139	N	I
21	Reserve onderhoud buurtcentra - kleine wijzigingen	40	V	I
16	Reserve nog uit te voeren werken - Budgetoverheveling Transformatieplan	772	N	I
Reservemutaties i.v.m. dit programma		2.848	N	
Effect programma na reservemutaties		2.000	V	
Effect programma voor reservemutaties		4.848	V	
In dit programma verantwoord (oorsprong ander programma)		131	V	
Bedrag volgens begrotingswijziging in dit programma		4.979	V	

Toelichting financiële afwijkingen

1. Ontwikkeling BUIG budget (€ 1.417.000 voordeel)

Wij verwachten dat de inkomsten en uitgaven gerelateerd aan de Buig, uitkeringen PW, IOAW, IOAZ, BBZ en uitgaven loonkostensubsidie, per saldo € 1.417.000 voordelig zullen zijn. Dit voordeel komt grotendeels door een loon- en prijsbijstelling bij het definitief te ontvangen budget BUIG van het Rijk. Dit definitieve budget bevat bij de septemercirculaire de loon- en prijsbijstelling en wordt in het voorlopige en nader voorlopige budget niet meegenomen. De loon-en prijsbijstelling op dit budget ligt dit jaar hoog, namelijk op 7%.

Wij hebben de afgelopen jaren, conform rijksbeleid, ingezet op het instrument loonkostensubsidie. Dit betekent dat een inwoner aan het werk gaat bij een werkgever en wij deze werkgever daarvoor een loonkostensubsidie verstrekken. Het Rijk garandeert dat gemeenten de werkelijke uitgaven loonkostensubsidie maximaal één jaar later volledig vergoed krijgen. Dit is het te beïnvloeden gedeelte van de BUIG, waarbij de gemeente Hengelo betere resultaten haalt dan het landelijk gemiddelde. Dit leidt tot een gunstige ontwikkeling van dit gedeelte van de BUIG. Onder andere hierdoor zijn wij in 2023 een voordeelgemeente BUIG geweest. Dit betekent dat onze inkomsten hoger waren dan de werkelijke uitgaven.

Wij blijven inzetten op maximale inzet van het instrument loonkostensubsidie. Dit doen wij ook vanuit het Transformatieplan met het project Werk Eerst. Voorwaarde is wel dat de uitvoeringsorganisatie voldoende capaciteit heeft om aan de inzet van het instrument uitvoering te kunnen blijven geven. Zowel op directe uitvoering maar ook beleidsmatig. Daarnaast is het belangrijk om proactief met de ontwikkelingen mee aan de slag te gaan, zoals de Participatiewet in Balans. Door hierop in te zetten verwachten wij een voordeelgemeente BUIG te kunnen blijven. Bij de Zomernota 2024-2028 zijn deze middelen toegekend onder 24-FP-6.2. Deze inzet resulteert in een nadeel van € 192.000 in programma 6, maar is budgetneutraal in samenhang met programma 9.

2. Lagere opbrengsten bedrijfsadvisering ROZ (€ 80.000 nadeel)

Bij het ROZ verrichten wij voor de gemeente Hengelo en onze opdrachtgevende gemeenten werkzaamheden in het kader van bedrijfsadvisering aan ondernemers. Wij voorzien dat wij de begrote opbrengsten voor 2024 niet zullen realiseren, mede door de aard van de hulpvraag van ondernemers.

3. Inzet stelpost armoede en schulden (€ 0 budgettair neutraal)

Vanuit de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden zijn nu structurele middelen voor betere dienstverlening door gemeenten op het gebied van armoede en schulden beschikbaar gesteld (€ 229.000). Voor 2023 waren de middelen nog incidenteel beschikbaar gesteld. In de Meicirculaire 2024 zijn deze middelen structureel beschikbaar gesteld vanaf 2024. In 2024 zetten wij € 229.000 van deze middelen in voor een coördinator Jeugdfonds Sport & Cultuur en eindejaars actie inzake armoede en schulden. Dit is gemeentebreed budgettair neutraal.

4. Hogere begeleidingskosten voor plaatsen boven taakstelling Nieuw Beschut (€ 100.000 nadeel)

Het Ministerie van SZW heeft eind 2023 bekendgemaakt hoeveel beschutte werkplekken elke gemeente in 2024 minimaal moet inrichten. Deze plaatsen zijn allemaal vervuld. Wij zien wachtlijsten ontstaan voor Nieuw Beschut en plaatsen inwoners met een indicatie boven de taakstelling. Door de inzet van Nieuw Beschut en het beperken van een wachtlijst bieden wij inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt, sneller de kans om aan het werk te gaan. De landelijke ontwikkelingen van de bekostiging Nieuw Beschut zijn in volle gang. De begeleidingsvergoedingen zijn in de Meicirculaire 2024 verhoogd. Door de vele aanmeldingen voor een Nieuw Beschut werkplek, lopen de begeleidingskosten op en verhogen wij de maatschappelijke baten. Dit heeft een nadelig effect van € 100.000 op het budget voor begeleidingskosten.

5. Lagere minima uitgaven (€ 50.000 voordeel)

Naar verwachting geven wij dit jaar voor het minimabeleid ongeveer € 50.000 minder uit dan begroot, ondanks de inspanningen om de regelingen onder de aandacht te brengen bij het maatschappelijk middenveld, vrijwilligers, inwoners en uitkeringsgerechtigden. Meer gerichte aandacht en publiciteit is opgenomen in het uitvoeringsplan Blik op Morgen, dat in 2025 wordt vastgesteld. Wij zien met name minder uitgaven voor schoolkosten, het gebruik van bijdragen voor participatieactiviteiten voor volwassenen en voor het lidmaatschap van de bibliotheek.

6. Jeugdhulpteams (€ 0 budgettair neutraal)

Een deel van de kosten voor de inzet van het jeugdhulpteam wordt gedekt met middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Dit deel van de kosten verschuiven wij van programma 6 naar programma 4, maar is gemeentebreed budgettair neutraal.

7. Inzet Jeugdperspectiefonds (JPF) (€ 0 budgettair neutraal)

De pilot JPF is voorbereid in 2023 en gestart in 2024. Het JPF is een landelijke aanpak en richt zich op de doelgroep jongeren in de leeftijd van 18 tot 27 jaar met problematische schulden en/of problematiek op meerdere levensgebieden. Gedurende een traject van twee jaar worden zij begeleid naar zelfstandigheid zonder schulden. De benodigde inzet is voor 2024 € 73.000, dekking hiervoor is opgenomen in programma 9. Dit is gemeentebreed budgettair neutraal.

8. Bijstelling Tozo Reserve en Tozo uitvoeringsbudget (€ 23.000 nadeel)

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) was een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis periode 2020 tot 1 oktober 2021. Het ROZ heeft in 2020 en 2021 deze regeling voor de gemeente Hengelo en ook voor haar 16 opdrachtgevende gemeenten uitgevoerd. Dit leidt meerjarig tot uitvoeringslasten onder andere voor de afwikkeling van de verstrekte Tozo kredieten waarvoor ter dekking een reserve is gevormd. De begrote uitvoeringskosten Tozo voor 2024 zijn geactualiseerd. Per saldo budgetneutraal middels dekking uit de daarvoor bestemde Reserve Tozo.

9. Lagere uitgaven Sociaal Medische Indicering (SMI) Kinderdagverblijven (€ 200.000 voordeel)

Er is jarenlang een stijging geweest van de SMI kosten, hiervoor hebben wij de afgelopen jaren de begroting bijgesteld. Nu stabiliseren de kosten zich en kan het budget voor SMI kosten incidenteel worden bijgesteld. Er wordt nieuw SMI beleid vastgesteld en de uitgesproken ambitie vanuit de Zomernota 2022-2026 om de groei af te remmen de komende jaren wordt hierin meegenomen (dit is in lijn met het transformatieplan: meer normaliseren). Bij het opstellen van de Zomernota 2025-2029 zullen wij beoordelen of het budget structureel kan worden afgehaald. In de septembercirculaire hebben wij extra middelen gekregen voor de ontwikkelingen die het budget voor SMI onder druk hebben gezet. Omdat wij hier de afgelopen jaren al op hebben geanticipeerd kan dit budget vrijvallen.

10. Ontwikkeling budget Nieuwkomers (€ 2.139.000 voordeel)

In de loop van het jaar hebben wij bedden, die in eerste aanleg beschikbaar waren voor Oekraïense vluchtelingen, ingezet voor de opvang van asielzoekers. Reden hiervoor was het uitblijven van Oekraïense instroom in combinatie met het blijvend landelijk tekort aan opvangplekken voor asielzoekers. Het aantal beschikbare bedden voor asielzoekers aan de Hazenweg steeg hierdoor van 100 naar 175. Om er voor te zorgen, dat wij de baten van deze inzet nog steeds kunnen inzetten voor de brede vluchtelingenopvang hebben wij het gehele bedrag in de Reserve vluchtelingen gestort. Daarmee is de bate voor het resultaat neutraal (€ 2.139.000 voordeel, budgettair neutraal in combinatie met reserves). Daarnaast maken wij in programma 4 kosten met betrekking tot onderwijsbeleid, dit dekken wij uit de middelen voor Oekraïne die wij in programma 6 hebben ontvangen.

Het kantoorpand aan de Hazenweg wordt nu geheel ingezet voor de tijdelijke opvang van Oekraïners en asielzoekers en daarmee vervalt het plan voor de huisvesting voor statushouders aan de Hazenweg. Ter compensatie daarvan gaat Welbions op korte termijn binnen haar vastgoed aanvullende woonruimte in de sociale huur creëren. Hierdoor ontstaat er meer ruimte voor de huisvesting van sociale huurders, waaronder circa 80 statushouders. Welbions doet hiervoor een onrendabele investering van ongeveer € 1,5 miljoen. Een deel daarvan wordt gedekt door een rijks subsidiebijdrage van € 495.000 (Regeling vergunninghouders), het NIDOS dekt € 50.000 voor het huisvesten van minderjarige statushouders. Er wordt voorgesteld dat wij hier een bijdrage van € 100.000 aan leveren. Deze is gecompenseerd met toevoeging aan de reserve vluchtelingen van € 2.139.000.

11. Bijstelling subsidie wijkwelzijn (€ 108.000 voordeel)

Een tweetal wijzigingen binnen wijkwelzijn zorgt voor dit voordeel. Dit komt doordat de bibliotheek met ingang van 2024 de huur direct aan Wijkcentrum Hengelo Noord betaalt, waardoor het subsidiebedrag wordt gecorrigeerd. Zie ook programma 5 bij bibliotheek Hengelo. Daarnaast is rekening gehouden met een budget ten behoeve van het opstellen van de jaarstukken van de wijkwelzijnsinstellingen. Dit is met ingang van 2024 niet meer nodig, omdat deze bijdrage is verwerkt in de subsidie aan de instellingen.

12. Preventieteam Jeugd - inzet praktijkondersteuner huisartsen (POH) (€ 80.000 voordeel)

In de Zomernota 2023-2027 hebben wij extra middelen aangevraagd om de inzet van de praktijkondersteuners bij huisartsen (POH) uit te breiden. Wij willen hiermee de beweging van de inzet van jeugdhulp naar de voorkant stimuleren. In 2024 hebben wij ervoor gekozen om deze uitbreiding niet uit te voeren vanwege de aankomende samenwerking met Wijkkracht Hengelo voor de Basisondersteuning. Daardoor houden wij in 2024 incidenteel budget over.

13. Inzet structurele ruimte sociaal domein voor het jaar 2024 (€ 79.000 voordeel)

In de Zomernota 2024-2027 hebben wij kritisch gekeken naar de structurele overschotten (klein en groot) binnen sociaal domein in de afgelopen jaren. Deze ruimte hebben wij in 2025 en verder structureel ingezet ter dekking van de nieuw beleidsvoorstellen Jeugd. Voor 2024 zullen wij deze middelen deels besteden aan de uitvoering van het Transformatieplan. Wij gaan dit bedrag echter niet volledig besteden, waardoor er een incidenteel voordeel ontstaat in 2024.

14. Ontwikkelingen Wmo (€ 1.194.000 voordeel)

Wij zien een verwacht positief financieel resultaat binnen de Wmo voor 2024 van ca. € 1,194 miljoen. Hiervoor zijn verschillende oorzaken, de grootste worden hieronder toegelicht:

- Hulpmiddelen en woonvoorzieningen: Door de omzetting van oude contracten naar nieuwe contracten in 2023 verwachten wij structureel hogere uitgaven voor de hulpmiddelen (24-FP-6.5). Een opschoning van het uitstaande bestand hulpmiddelen in 2024 heeft geleid tot lagere uitgaven (€ 100.000) die naar verwachting structureel zijn. Hiertegenover verwachten wij incidenteel hogere kosten in 2024 door het plaatsen van twee duurdere woonunits (ongeveer € 100.000).

- Huishoudelijke ondersteuning (HO): De uitgaven op HO zijn om verschillende redenen lager dan begroot. Enerzijds doordat wij sinds dit jaar alleen de daadwerkelijk geleverde tijdsinzet in rekening brengen, anderzijds doordat inwoners wegens personeelstekort minder (vaak) HO krijgen. Ook is met de aanbieders van HO de afspraak gemaakt dat zoveel mogelijk gekeken wordt naar zelfredzaamheid. Zie ook de toelichting bij beleidsmatige ontwikkelingen. Dit leidt tot een voordeel op de HO van € 1 miljoen in 2024.
- Begeleiding en dagbesteding: Er is sprake van een lichte toename van inwoners die individuele ondersteuning krijgen. Wij zien onder andere een groei als gevolg van economische onzekerheid en de gevolgen die dit met zich meebrengt onder jonge mensen (bijvoorbeeld psychische problematiek). De kosten voor individuele begeleiding zijn naar verwachting in 2024 € 419.000 hoger dan begroot. Binnen de dagbesteding zien wij dat de dalende lijn van uitgaven zich voortzet, omdat er meer doorverwezen wordt naar voorliggende activiteiten in de Wijkhuizen, conform de gewenste transformatie. Tezamen met dalende vervoerskosten levert dit in 2024 een voordeel van € 287.000 op. Deze ontwikkelingen zijn in lijn met hetgeen wij in de Zomernota 2024-2028 hebben gesignaleerd. Als laatste verwachten wij minder kosten voor PGB van € 170.000.
- De kosten voor verblijf zijn naar verwachting € 134.000 lager dan begroot, als gevolg van een dalend aantal cliënten.

15. Besparingspotentieel Transformatieplan (€ 203.000 voordeel)

In de Zomernota 2024-2027 hebben wij aangegeven de structureel geplande investeringen en te realiseren besparingen die gelinkt zijn aan de nieuwe basisondersteuning (per 1 januari 2025) in 2024 te reserveren voor verdere uitvoering van het Transformatieplan in 2024. Dit zetten wij nu grotendeels in voor de uitvoering van het Transformatieplan, deels in programma 9 en deels in programma 5. Het restant valt incidenteel vrij (€ 203.000).

16. Budgetoverheveling Tranformatieplan (€ 772.000 voordeel)

De kosten die wij normaal gesproken vanuit het incidentele transformatiebudget zouden bekostigen, kunnen wij nu opvangen binnen incidentele overschotten van structurele budgetten (zie ook hierboven). Omdat wij weten dat wij in 2025 nog incidentele kosten gaan maken, waarvoor het transformatiebudget in 2025 niet toereikend is, stellen wij voor om het incidentele budget over te hevelen. Dit is onder andere bestemd voor de vergoeding van de voorbereidingskosten aan de nieuwe aanbieder van basisondersteuning en voor de mogelijke extra incidentele investering die benodigd is in de basisondersteuning om hiermee het transformatie-effect in de opdracht te kunnen bereiken. Met deze extra incidentele investering hebben wij rekening gehouden in ons weerstandsvermogen, waarbij wij via deze budgetoverheveling dus een gedeelte gedekt hebben.

17. Compensatieregeling woonplaatsbeginsel jeugd (€ 958.000 voordeel)

Wij hebben in Hengelo te maken met een uitzonderlijke situatie van een gezin waar zeer intensieve zorg wordt geleverd (zie ook 24-FP-6.6). We hebben met terugwerkende kracht van het Rijk compensatie ontvangen van € 958.000 voor een deel van de in 2022 en 2023 gemaakte zorgkosten. Voor de gemaakte kosten in 2024 kunnen wij ook een aanvraag binnen deze regeling doen.

18. Ontwikkelingen Jeugd (€ 3.410.000 nadeel)

In algemene zin zien wij dat het aantal cliënten binnen jeugdzorg stabiliseert. Wij zien wel een stijging van de kosten voor regionaal ingekochte jeugdhulp. Wij verwachten in 2024 € 3,4 miljoen meer uit te geven voor jeugdzorg dan begroot. Dit betekent dat de gemiddelde zorginzet per cliënt toeneemt. Deze ontwikkeling is in lijn met de landelijke trend, waar wordt geconstateerd dat de zorg steeds intensiever is en dat er een toename wordt gezien in volume en kosten. In de Zomernota 2024-2028 hebben wij deze onvoorspelbaarheid van de uitgaven aan jeugdhulp ook aangegeven en besloten extra in te zetten op jeugd(hulp). Deze Beleidsrapportage bevestigt wederom de noodzaak daarvoor.

Doordat wij vanaf 2025 te maken hebben met zowel een lokale als regionale inkoop, kunnen wij nog niet inschatten hoe bepaalde producten straks landen in de inkoop. Wij investeren in basisondersteuning waarbij wij op langere termijn de kosten verwachten te reduceren. De belangrijkste ontwikkelingen zien wij op de volgende zorgvormen:

- Deze toename van volume en kosten zien wij voornamelijk op ambulante ondersteuning, namelijk behandeling en begeleiding (ongeveer € 2,5 miljoen). Door toenemende problematiek worden er meer uren ingezet per cliënt. Wij blijven, conform ons beleid, zoveel mogelijk inzetten op hulp in de thuissituatie. Hierdoor zien wij dat het aantal cliënten dat gebruik maakt van een verblijfsplek niet toeneemt. Wel zien wij hogere kosten voor verblijf, wat betekent dat kinderen gebruik maken van zwaardere verblijfsvormen

en/of dat de intensiteit toeneemt. Daarnaast neemt de ambulante ondersteuning gekoppeld aan cliënten met een verblijfsplek toe. We zien hier nu nog niet het gewenste effect dat onze veranderende aanpak ook daadwerkelijk leidt tot een afname van de kosten.

- Naast de toename van de kosten voor behandeling en begeleiding zien wij ook een toename van de kosten voor en inzet van diagnostiek (ongeveer € 300.000). Door de inzet van diagnostiek kunnen wij ervoor zorgen dat een jeugdige direct de meest passende hulp krijgt en voorkomen wij onnodige stapeling van indicaties. Het meer inzetten van diagnostiek gebeurt in plaats van direct te starten met behandeling, waardoor dit deels een verschuiving van de kosten zijn. Echter zien wij in totaliteit de kosten voor behandeling toenemen. Per 2025 zal diagnostiek naar verwachting ook vaker ingezet worden, door te werken met de verklarende analyses. De verklarende analyse is een werkwijze die wordt uitgevoerd door de regisseurs van de toegang. Regisseurs gaan in op hoe en waarom jeugd toegang krijgt tot bepaalde voorzieningen, zoals specialistische jeugdhulp. Door de inzet van een verklarende analyse vóór een verwijzing naar jeugdhulp kan instroom worden gereguleerd en kan 'matched care' mogelijk gemaakt worden.
- In tegenstelling tot de gewenste afbouw van JeugdzorgPlus zien wij in 2024 toch nog een instroom van cliënten in deze voorziening. Hier hadden wij geen rekening mee gehouden en dit leidt daarmee tot hogere kosten dan begroot (€ 350.000). De uitgaven zijn echter in lijn met 2023. Naast de niet verwachte instroom stagneert de uitstroom. Beide ontwikkelingen doen zich waarschijnlijk voor omdat er nog onvoldoende alternatieve woonvormen of ambulante alternatieven beschikbaar zijn. Het is goed om te weten dat één cliënt meer of minder in de JeugdzorgPlus hoge kosten met zich mee kan brengen. Hierop hebben wij als gemeente weinig invloed.

Door inzet vanuit het Transformatieplan zien wij nog steeds dat wij een verdere kostenuitzetting voorkomen, bijvoorbeeld door het sturen op de plaatsing van jongeren met een Toekomstplan en door de inzet vanuit het project 'Aanmodderen is stoppen'. Deze inzet blijft nodig om de kostenontwikkelingen binnen jeugdzorg zoveel mogelijk terug te dringen. De 'knoppen' voor deze sturing zijn al benoemd in ons transformatieplan. Daarom zetten wij daar extra op in zoals aangegeven in de Zomernota 2024-2028.

19. Beschermd Wonen Wmo (€ 538.000 voordeel)

Voor Beschermd Wonen hebben wij in de Zomernota 2024-2027 (24-FP-6.5) 75% van de prognose van het voorlopig resultaat 2024 van de Centrumgemeente Enschede opgenomen. De huidige inschatting is dusdanig dat we 100% van de prognose meenemen in het resultaat van 2024. Dit leidt tot een voorlopig voordeel van € 538.000.

20. Lagere personeelslasten ondersteuning & zorg (€ 284.000 voordeel)

Wij zien in 2024 incidenteel lagere personeelslasten binnen de afdeling ondersteuning en zorg. Voor een aantal werkzaamheden binnen deze afdeling geldt dat deze zijn belegd in de nieuwe inkoop van de lokale basisondersteuning. Hierdoor zijn niet alle vacatures in 2024 ingevuld.

21. Lagere kwijscheldingslasten riolering (€ 107.000 voordeel)

We verwachten dat het aantal inwoners dat op basis van het minimabeleid gebruik maakt van kwijschelding kleiner zal zijn dan vooraf aangenomen. Hierdoor ontstaat een voordeel in programma 6. Dit wordt verrekend met de voorziening in programma 7.

22. Lagere uitvoeringskosten energietoeslag (€ 145.000 voordeel)

De landelijke regeling energietoeslag 2023 kwam pas eind 2023 tot uitvoering. In 2024 konden inwoners hiervoor nog aanvragen indienen. Wij hebben deze in 2024 nog beoordeeld en uitbetaald. Het budget voor deze uitvoering in 2024 is ingeschat op € 225.000, hiervan is € 80.000 besteed en kan € 145.000 vrij vallen in het jaarrekeningresultaat.

23. Lagere personeelslasten team Jeugd & Gezin-in programma 9 (€ 316.000 voordeel)

Via de zomernota 2025 is extra formatieruimte aangevraagd om de Transformatieplan projecten te implementeren. Abusievelijk is het benodigde budget voor een deel al met terugwerkende kracht in 2024 geraamd. Tezamen met inschalingsverschillen leidt dit tot een incidenteel voordeel.

24. Bijdrage speeltuinen Wijkwelzijn (€ 40.000 nadeel)

De drie wijkwelzijnsinstellingen met een eigen speeltuin krijgen in 2023 en 2024 een duurzame financiële impuls voor onderhoud en aanschaf speeltoestellen. Het budget dat hier in 2024 voor nodig is, wordt onttrokken uit de reserve onderhoud buurtcentra.

25. *Septembecirculaire gemeentefonds-bijzondere bijstand (€ 111.000 nadeel)*

Zie toelichting in programma 9 onder punt "7 Effecten septembecirculaire".

26. *Kleine wijzigingen (€ 22.000 voordeel)*

Toelichting afwijking budgetoverheveling 2023-2024

Onderwerp	Bedrag over uit 2023	Bedrag besteed 2024	Bedrag nog te besteden 2024	Bedrag niet besteed 2024	Bestemming niet besteed
Energietoeslag 2023	225.000	44.807	35.000	145.193	Valt vrij
Transformatieplan -regievoering lokale verwerving	123.000	123.000	0	0	n.v.t.
Totaal budgetoverheveling	348.000	167.807	35.000	145.193	

Energietoeslag 2023

De landelijke regeling energietoeslag 2023 kwam pas eind 2023 tot uitvoering. In 2024 konden inwoners hiervoor nog aanvragen indienen. Wij hebben deze in 2024 nog beoordeeld en uitbetaald. Het budget voor deze uitvoering in 2024 is ingeschat op € 225.000, hiervan is € 80.000 besteed en kan € 145.000 vrij vallen in het jaarrekeningresultaat.

Daarnaast is er, ondanks brede communicatie, veel minder dan verwacht een beroep op deze regeling gedaan. Inwoners konden nog tot en met 1 juli 2024 een aanvraag indienen over 2023. Wij verwachten van het budget voor de uitkeringen ca. € 134.000 over te houden, we verantwoorden hierover in de Jaarstukken 2024.

Budgetoverheveling van 2024 naar 2025

Nr	Onderwerp / over te hevelen budget	Bedrag over te hevelen	Voldoet aan de criteria
1	Transformatiebudget	772.000	Ja
	Totaal budgetoverheveling	772.000	

Transformatieplan

De kosten die wij normaal gesproken vanuit het incidentele transformatiebudget zouden bekostigen, kunnen wij nu opvangen binnen incidentele overschotten van structurele budgetten (zie ook de financiële toelichting hierboven in programma 6). Omdat wij weten dat wij in 2025 nog incidentele kosten gaan maken, waarvoor het transformatiebudget in 2025 niet toereikend is, stellen wij voor om het incidentele budget over te hevelen. Deze middelen zijn bedoeld voor het vergoeden van de voorbereidingskosten voor de nieuwe aanbieder van basisondersteuning. Daarnaast kan het nodig zijn om incidenteel extra te investeren in de basisondersteuning om het gewenste effect van de transformatie te bereiken. Met deze extra incidentele investering hebben wij rekening gehouden in ons weerstandsvermogen, waarbij wij via deze budgetoverheveling dus een gedeelte gedekt hebben.

4.7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen ten opzichte van de begroting

Wet integrale suïcidepreventie

Net voor de zomer is de wet integrale suïcidepreventie vastgesteld door Eerste en Tweede Kamer. Met deze wet wordt het de plicht van de overheid zich in te zetten op het voorkomen van zelfdoding. Deze inspanningsverplichting wordt verankerd in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Gemeenten worden verplicht een lokaal beleid te ontwikkelen om zelfdoding te voorkomen. De definitieve startdatum van de wet is nog niet bekend, voor die tijd worden er eerst landelijke uitvoeringstoetsen gedaan en moet er budget door het Rijk worden vastgesteld.

Afval

Er is hard gewerkt aan de uitvoering van het amendement van de gemeenteraad op voorspraak van de raadswerkgroep afval. Deze hield in dat de bovengrondse verpakkingen en papiercontainers worden verwijderd en er nieuwe inzamellocaties voor verpakkingen worden aangelegd. Inwoners van de hoogbouw kunnen hier eenmaal per week hun verpakkingen aanbieden waarna Twente Milieu de zakken ophaalt. We zijn druk bezig met het bekijken van de locaties en het opstellen van het definitieve plaatsingsplan, de Nota van Antwoorden en van indicatoren voor een evaluatie. De uitvoering is niet geheel volgens planning verlopen, waardoor veel extra ambtelijk capaciteit moest worden ingezet.

Riolering

De kosten van reiniging en inspectie zijn toegenomen, als we de hoeveelheid te inspecteren riolering willen waarborgen zal er in 2024 meer geld aan inspectie moeten worden besteed. Raambestek voor pompen en gemalen is dit jaar opnieuw aanbesteed en de kosten hiervoor zijn hoger dan jaarlijks begroot. Dit kan in 2024 nog opgevangen worden vanuit de voorziening.

Door het vertrek van de beleidsmedewerker vallen de loonkosten voor 2024 lager uit. Dit zal terugvloeien naar de voorziening.

Veel beleidsvoorstellen vanuit het Programma Water & Riolering (PWR) zijn gestart en lopen. Maar het onderzoeken van de optimalisatie van de stuwgebieden wordt in 2024 nog niet opgepakt door gebrek aan ambtelijke capaciteit.

De voorbereiding voor projecten loopt volop en hier is sprake van een overbesteding van het verwachte voorbereidingsbudget. Voor de projecten die in het PWR zijn opgenomen vanuit het oude GRP, geldt dat wij met de voorbereiding en uitvoering op schema liggen. De verbetermaatregelen en overige vervanging zitten nu nog vooral in de voorbereidingsfase. Extra tijd en aandacht is nodig voor een integrale programmering met alle andere projecten en assets. Dit is en blijft een uitdaging. Dit veroorzaakt vertraging bij het in uitvoering brengen en activeren van investeringen.

Financiële afwijkingen van de begroting

Nr	Omschrijving afwijking	Bedrag in € x 1.000	V/N	S(truc-tureel)
1	Actualisatie stimuleringsplan energiebesparing	0	B.N.	I
2	Verlagen subsidieplafonds regelingen gereedshipskist Duurzaamheid	0	B.N.	I
3	Subsidiebijdrage Energie van Hengelo vanuit reguliere middelen	153	V	I
4	Actualisatie CDOKE middelen	0	B.N.	I
5	Vrijval stelpost kapitaallasten duurzaamheid	275	V	I
6	Dividend Twence afvalbegroting blijft in taakveld 0.5	0	B.N.	S
7	Lagere kwijtscheldingslasten Riolerings verrekend met Voorziening riolerings	107	N	I
8	Hogere baten rioolheffing worden verrekend met de Voorziening riolerings	0	B.N.	I
9	Diverse kleine wijzigingen	23	V	I
Effect programma voor reservemutaties		344	V	
3	Reserve Duurzaamheid - geen onttrekking subsidiebijdrage Energie van Hengelo	153	N	I
Effect programma voor reservemutaties		344	V	
In dit programma verantwoord (oorsprong ander programma)		572	N	
Bedrag volgens begrotingswijzing in dit programma		228	N	

Toelichting financiële afwijkingen

1. Actualisatie stimuleringsplan energiebesparing (€ 0 budgettair neutraal)

Tijdens het opstellen van het stimuleringsplan energiebesparing (zaaknummer: 3632823) werden de aanvullende SPUK middelen voor energiearmoede evenredig over 2024 en 2025 verdeeld. Dit geldt ook voor de SPUK middelen voor het nationaal isolatie programma (NIP) die een looptijd tot en met 2026 kent. Inmiddels zijn er diverse duurzaamheidsregelingen voor de Hengelose inwoners opgesteld die vanuit deze specifieke uitkeringen worden gedekt. Middels deze bijstelling worden de subsidiebudgetten geactualiseerd.

2. Verlagen verwachte uitgaven regelingen gereedshipskist Duurzaamheid (€ 0 budgettair neutraal)

Naar verwachting zal niet het volledige budget tot aan het budgetplafond worden besteed voor de diverse regelingen (doe het zelf, regel het zelf, ontzorgfinanciering & zonnepanelen huurders) vanuit de gereedshipskist in 2024 (zaaknummer: 3749085). Deze regelingen worden gedekt vanuit SPUK middelen van het Rijk en daarmee per saldo budgettair neutraal.

3. Subsidiebijdrage Energie van Hengelo vanuit reguliere middelen (€ 153.000 voordeel)

Voor 2024 zijn middelen ter beschikking gesteld aan de Energiecoöperatie Energie van Hengelo voor huisvesting, doorontwikkeling en verdere professionalisering van de coöperatie. De subsidiebijdrage wordt gedekt vanuit de reserve Duurzaamheid. Aangezien er nog ruimte is binnen het exploitatiebudget hoeft er geen onttrekking uit de reserve plaats te vinden.

4. Actualisatie CDOKE middelen (€ 0 budgettair neutraal)

In 2023 is er een programmamanager duurzaamheid aangesteld om het programmaplan op te stellen evenals uitvoering te geven aan het programma duurzaamheid voor de jaren erna. Deze formatie wordt gedekt vanuit de regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Dit was nog niet in de begroting voor 2024 verwerkt. Voor 2025 en verder is hier al wel rekening mee gehouden. Daarnaast blijft nog een gedeelte van het budget onbenut doordat formatie van diverse functies pas later in het jaar zijn ingevuld waardoor een gedeelte van de middelen nog niet wordt ingezet.

5. Vrijval stelpost kapitaallasten Duurzaamheid (€ 275.000 voordeel)

In 2024 zijn er geen duurzaamheidsinvesteringen waarover kapitaallasten moeten worden gedekt. Daarom valt de dekking voor dergelijke investeringen vrij.

6. Dividend Twence in afvalbegroting blijft in taakveld 0.5 (€ 0 budgettair neutraal)

Deze wijziging is administratief van aard en budgettair neutraal met het administratieve voordeel in programma 9. We blijven het dividend van Twence aan de afvalbegroting toerekenen, maar mogen dit vanwege landelijke toerekeningsafspraken niet meer boekhoudkundig verwerken. Deze afspraken zijn vastgelegd in de IV3 (informatievoorziening voor derden).

7. Lagere kwijtscheldingslasten (€ 107.000 nadeel)

We verwachten dat het aantal inwoners dat op basis van het minimabeleid gebruik maakt van kwijtschelding kleiner zal zijn dan vooraf aangenomen. Hierdoor ontstaat een voordeel in programma 6. Dit wordt verrekend met de voorziening in programma 7 en daarmee budgettair neutraal.

8. Hogere inkomsten uit rioolheffing (budgettair neutraal)

Bij het opstellen van het kostendeckingsplan van het gemeentelijk rioleringsplan, dat ten grondslag ligt aan de rioolheffing, wordt uitgegaan van een aantal heffingsplichtigen. Dit aantal kan in de tijd sterk verschillen, waardoor de geheven inkomsten hoger of lager kunnen uitvallen. We verwachten dit jaar hogere inkomsten uit rioolheffing van € 645.000. Diverse oorzaken leiden er toe dat we achterlopen met het realiseren van onze investeringen zoals beschreven in het Programma Water en Riolerings. Een aantal investeringen zijn op dit moment nog niet benut. Het betreft in totaal een bedrag van € 6,9 miljoen. Daardoor verwachten we ook lagere lasten van rente en afschrijving.

9. Diverse kleine wijzigingen (€ 23.000 voordeel)

Toelichting financiële afwijkingen projecten

Begraafplaatsen

In de Zomerbrief 2022 is als nieuw beleidsvoornemen een investeringskrediet opgenomen van € 95.000 (23-NB-7.1 Semi permanente kantoorunit incl. openbaar toilet begraafplaats Deurningerstraat). Er was dringend behoefte aan een gebouw/unit op de begraafplaats aan de Deurningerstraat. In de aanvraag is per vergissing geen rekening gehouden met een indexatie van de kosten (door latere uitvoering) en met de BTW-component, die in dit geval kostenverhogend werkt. Daarbij is er sprake van wat meerwerk t.b.v. rioleringswerkzaamheden. We verwachten een overbesteding op deze investering van € 45.000. Dit resulteert in minimale verhoging van de kapitaallasten. Deze zullen worden bijgesteld in de eerstvolgende Zomernota.

4.8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen ten opzichte van de begroting

Bouwen en wonen

We hebben ingezet op een verhoging van de bouwproductie. Dit werpt zijn vruchten af. We zetten ons in om in totaal in 2024 en 2025 zo'n 1000 woningen toe te voegen in Hengelo.

Ondanks dat de meeste projecten voortvarend verlopen, zien we ook dat projecten die nog niet in ontwikkeling zijn dreigen te stagneren, o.a. als gevolg van economische ontwikkelingen en wetgeving. Door de stijgende loonkosten en stijgende energieprijzen zijn bouwkosten de afgelopen jaren flink toegenomen. Daarnaast is de rente gestegen ten opzichte van een jaar geleden. Ook zorgen wetgeving (wet betaalbare huur) en fiscale prikkels ervoor dat het voor beleggers financieel minder interessant is om te investeren in woningbouw. Projecten met een lange geschiedenis, die begonnen zijn onder heel andere omstandigheden, hebben vaak te maken met grote veranderingen die de oorspronkelijke plannen ingrijpend beïnvloeden. Dit zie je bijvoorbeeld bij verschillende projecten in Hart van Zuid.

Om de woningbouw te stimuleren blijven we inzetten op subsidies voor de realisering van woningbouwprojecten. Zo hebben we in 2023 de StartBouwimpuls (SBI) aangevraagd voor meerdere projecten. SBI is een korte maar krachtige subsidie voor betaalbare woningbouwprojecten waarbij de planologische procedures zo goed als afgerond zijn, maar die vanwege de 'economische tegenwind' verlieslatend zijn en daardoor niet in ontwikkeling worden genomen. De subsidieregeling startbouwimpuls is in 2023 toegekend voor de versnelling van negen Hengelose woningbouwprojecten. Op het moment van schrijven lijkt één project dermate te vertragen dat de subsidie startbouwimpuls niet uitgekeerd kan worden aan de ontwikkelaar. Dit leidt waarschijnlijk tot terugbetaling van de subsidie aan het ministerie van € 695.280. Daarnaast moet opgemerkt worden dat dit soort trajecten meer ambtelijke capaciteit kost dan aan de voorkant verwacht.

Bij het schrijven van de Beleidsbegroting 2024-2027 gingen we uit van tijdelijke huisvesting van statushouders in een deel van de locatie Hazenweg 121. Inmiddels is gekozen voor de aankoop van deze locatie, primair als opvanglocatie voor nieuwkomers zoals Oekraïners en asielopvang. Voor de huisvesting van statushouders is samen met Welbions ingezet op het vergroten van de totale sociale woningvoorraad voor de hele doelgroep sociale huur. Dit leidt ertoe dat de verwachting is dat we in 2024 aan de taakstelling van 2024 voldoen en dat we daar bovenop de achterstand uit vorig jaar deels kunnen inlopen.

Omgevingsvisie derde fase, het stedelijk gebied

Het Kader voor de derde fase van de omgevingsvisie is in juni 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. De vaststelling van de omgevingsvisie Stedelijk gebied werd verwacht in het tweede kwartaal van 2024. De planning hiervan is niet gehaald. Voor participatie, zorgvuldigheid en samenstellen hebben we meer tijd genomen dan was voorzien bij de opstelling van de planning. De vaststelling wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2025. Daarmee blijven we binnen de landelijke bepaalde termijnen voor het gereed hebben van de omgevingsvisies.

Landelijk gebied

Het landelijk gebied is meer dan ooit in beweging, want we moeten in Nederland stikstof en broeikasgassen verminderen en water- en bodemkwaliteit en biodiversiteit verbeteren. Stuk voor stuk complexe natuur- en klimaatopgaven die zowel het stedelijk als het landelijk gebied raken. Al deze opgaven komen samen bij het NPLG (Nationaal Programma Landelijk Gebied). Dit wordt via de provincies PPLG (Provinciaal Programma Landelijk Gebied) doorvertaald naar een gebiedsprogramma voor Zuidoost Twente waar Hengelo onderdeel van uitmaakt. Bij de Zomernota 2023-2027 is besloten om 2 fte in te zetten ten behoeve van werkzaamheden voor het landelijk gebied van Hengelo.

De eerste fte is sinds medio april 2024 ingevuld. Deze levert de inbreng voor de PPLG. Door onduidelijkheid over het rijksbeleid landelijk gebied en de vertraging hierdoor is nog geen invulling gegeven aan de tweede fte. We onderzoeken hoe de tweede fte effectief ingezet kan worden ten dienste van de PPLG opgaven, met name op de

complexe natuur- en klimaatopgaven (die impact hebben op de inrichting van het landschap) die zowel het stedelijk als het landelijk gebied raken.

Grondbedrijf

In de begroting 2025-2028 is de verbetering van de reserve met € 2,4 miljoen geduid. Hierbij is nog geen rekening gehouden met nieuwe of aangepaste grondexploitaties in 2025. Er zijn twee kleinere verslechtingen van bijna € 0,3 miljoen voor benodigde aanpassingen in de openbare ruimte. Het gaat om kosten om waterproblemen te voorkomen op Westermaat Campus, meerwerk bij Veldwijk Noord voor groen en verhardingen en om een afboeking van strategische gronden die gelegen zijn in de hoofd groenstructuur.

Het grondbedrijf krijgt steeds meer te maken met de transformatie van gebouwen in gebiedsontwikkelingen. Hierbij wordt geen bouwrijpe grond gerealiseerd. De kosten en opbrengsten kunnen daardoor in principe niet verantwoord worden in een grondexploitatie.

De doelstelling voor de omzet bij verkoop van kavels van woningbouw stellen we met € 2 miljoen neerwaarts bij. De grootste oorzaak zijn ingediende zienswijzen, waardoor vertraging ontstaat.

Naar aanleiding van vragen en antwoorden over de Besluit Begroting en Verantwoording in mei 2024 is de wijze waarop we subsidies mogen verantwoorden in een grondexploitatie gewijzigd (pas bij realisatie van woningen). Daardoor worden deze opbrengsten later verantwoord in de grondexploitatie. Daarom verwachten we een correctie op de bijdragen van € 4,1 miljoen.

De kosten stijgen minder hard dan aangenomen. De grootste oorzaak is dat de we vertraging hebben opgelopen, doordat bijvoorbeeld verkopen vertraagd zijn door zienswijzen. De verwachting is dat de kosten aan het eind van het jaar € 1,8 miljoen lager uitvallen.

Programma Hart van Zuid

De visie ontwikkeling voor de locatie van de Koninklijke Machinefabriek Stork (KMS-locatie) heeft geresulteerd in een vastgesteld omgevingsprogramma.

Programma binnenstad

In de afgelopen periode is er zoals gepland veel gerealiseerd in de binnenstad. Het project herinrichting Wetplein en omgeving is opgeleverd en in de nieuw aangelegde kerktuin is het kunstwerk Wilskracht geplaatst. Een cadeau van de Stichting Lokaal Fonds Hengelo aan de stad. Daarnaast is het project Bataafse Kamp opgeleverd en is het park Bataafse Kamp helemaal klaar. Hiermee is het aantal inwoners van de binnenstad weer verder toegenomen en heeft Hengelo een prachtige entree van de binnenstad vanaf de oostzijde gekregen. Een andere belangrijke mijlpaal die is bereikt is de start van de bouw van de horecawand. Dankzij de inspanning van alle betrokken partijen (VanWonen, Welbions, gemeente en Rijksoverheid) is het gelukt om de bouw te laten starten. Eind 2025 zal dit klaar zijn en zal het Burgemeester Jansenplein een nog grotere bijdrage aan de aantrekkelijkheid van de binnenstad leveren. Met Dura-Nijhuis wordt hard gewerkt aan de ontwikkeling van het V&D-gebied waarvoor de gemeenteraad de grondexploitatie heeft vastgesteld en daarmee de ruimte gegeven voor een volgende belangrijke ontwikkeling in de binnenstad. De leegstand in de binnenstad blijft gestaag afnemen en ook in de afgelopen periode zijn er meer winkels/horecagelegenheden bijgekomen dan gestopt. Ook zijn enkele partijen verhuisd binnen de binnenstad naar beter passende locaties.

De waardering van de bezoekers en inwoners voor de binnenstad is sterk verbeterd en scoort nu een 7,0. Een waardering die we hadden gehoopt te bereiken in 2026 en nu naar voren is gekomen bij de meting in 2023 waarvan de resultaten in dit jaar bekend zijn geworden. Ook de samenwerking met alle partijen die actief zijn in de binnenstad blijft goed. In goed overleg met de Stichting Centrummanagement (SCH) zijn we inmiddels begonnen met de voorbereidingen van de BIZ verkiezing die in 2025 moet worden gehouden voor de periode 2026-2030. Ten aanzien van de acquisitie is de lijn ingezet met SCH en Hengelo Promotie dat zij hier het voortouw in gaan nemen en de gemeente ondersteunt conform de motie Ruimte voor Ondernemen. In deze lijn past ook dat de ondersteuning van Vierders is afgebouwd.

We zien een toenemend belang in de afstemming tussen Hart van Zuid en de binnenstad. Dit is ook al tot uitdrukking gekomen in de omgevingsvisie Hart van Hengelo. Daarnaast speelt de ontwikkeling van de Spoorzone Hengelo-Enschede waar beide gebieden een belangrijk onderdeel van zijn. Dit alles maakt dat we gaan onderzoeken

op welke wijze de organisaties van Binnenstad en Hart van Zuid binnen de gemeente kunnen samengaan als 1 organisatie Hart van Hengelo.

Regionale stedelijke investeringsstrategie (RSIA), Position paper en Ruimtelijke ontwikkelstrategie Twente (ROS Twente)

De gemeenten Enschede, Hengelo en Almelo hebben in 2023 met de provincie een Regionale Stedelijke Investeringsagenda opgesteld. Om te komen tot een verbreding naar alle Twentse gemeenten is de afgelopen maanden vanuit de veertien Twentse gemeenten en de provincie gewerkt aan een position paper. Hierin positioneert Twente zich als regio waarin een schaa sprong kan plaatsvinden, en het paper benoemt de opgaven die daarbij horen. Een van deze opgaven die daarin is beschreven is bijvoorbeeld het positioneren van Twente als de groene technologische topregio en groene leefomgeving met de ruimte voor groei.

Met de RSIA en het position paper trekken de gemeenten en provincie samen op en is er een basis gelegd om met het Rijk te komen tot een Ruimtelijke Ontwikkelstrategie Twente (ROS Twente) voor de periode na 2030.

Projecten en investeringen/kredieten

Er zijn binnen de projecten geen financiële afwijkingen van enige omvang te constateren. Uitzondering is de inrichting van het park Bataafse Kamp. Daar wordt door prijsstijgingen, door de lange looptijd, wel extra kosten verwacht. Deze worden op dit moment inzichtelijk gemaakt en er volgt een voorstel om de meerkosten te dekken uit het budget binnenstad.

De meeste projecten lopen volgens planning. Bij enkele projecten zien we dat de ontwikkelaars minder voortgang boeken dan verwacht. De ontwikkeling van woningbouw en het realiseren van een continue bouwstroom in Hart van Zuid blijft continue aandacht vragen. In enkele deelgebieden wordt enige vertraging voorzien, zoals in het Dikkersgebied en de Oude Ketelmakerij. Dat geldt ook voor Lange Wemen, doordat de ontwikkelaars er nog niet met elkaar uitkomen.

Bij veel projecten is het risicoprofiel afgenomen doordat het project zich in een volgende fase begeeft. Voor een aantal projecten zijn nieuwe risico's aan het licht gekomen, zoals bij Lange Wemen (kosten parkeergarage) en in Beckum (wateropgave aan de Wolfkaterweg). Daarnaast is het halen van subsidievoorwaarden bij enkele projecten een vergroot risico.

Het bedrijventerrein Westermaat Campus is zo'n 20 jaar geleden aangelegd. Er is toen geen rekening gehouden met waterbergingen op eigen terreinen en hevige buien. Dit leverde de afgelopen jaren ook weinig problemen op omdat er vele kavels onbebouwd waren. Nu het terrein steeds meer uitgegeven en bebouwd raakt, blijkt dat de sloten niet gedimensioneerd zijn op deze hevige buien en overstort vanaf de bedrijvenskavels. Dit betekent dat – naast maatregelen die de ondernemers moeten treffen – ook extra investeringen in de openbare ruimte nodig zijn. De kosten worden ingeschat op 100k, waarmee in de grondexploitatie geen rekening is gehouden.

Financiële afwijkingen van de begroting

Nr	Omschrijving afwijking	Bedrag in € x 1.000	V/N	S(structureel)
1	Geen ontwikkelmogelijkheden gronden Geleenstraat	78	N	I
2	Minder uitgaven actieplan binnenstad	150	V	I
3	Wet goed verhuurderschap	145	N	I
4	Vertraging besteding middelen RSIA	130	V	I
5	Personeel landelijk gebied	110	V	I
6	Vertraging besteding budget leefbaar Beckum	90	V	I
7	Aanpassing voorziening voor grex Westermaat Campus	100	N	I
8	Aanpassing voorziening voor grex Veldwijk Noord	78	N	I
9	Project spoorfietsen beëindigd	25	V	I
Effect programma voor reservemutaties		104	V	
1	Reserve grondexploitatie - Geen ontwikkelmogelijkheden gronden Geleenstraat	78	V	I
4	Reserve aanjaagbudget - Talentopgave RSIA	130	N	I
5	Reserve nog uit te voeren werken - Landelijk gebied	110	N	I
6	Reserve nog uit te voeren werken- Budget leefbaar Beckum naar 2025	90	N	I
7	Aanpassing voorziening voor grex Westermaat Campus	100	V	I
8	Aanpassing voorziening voor grex Veldwijk Noord	78	V	I
Reservemutaties i.v.m. dit programma		74	N	
Effect programma na reservemutaties		30	V	
Effect programma voor reservemutaties		104	V	
In dit programma verantwoord (oorsprong ander programma)		-50	N	
Wijziging per programma volgens begrotingswijziging		154	V	

Toelichting financiële afwijkingen

1. Geen ontwikkelmogelijkheden gronden Geleenstraat (€ 78.000 nadeel)

Inventarisatie leert dat er geen mogelijkheden meer zijn om te ontwikkelen aan de Geleenstraat (de omgeving is groen en blijft groen). Voorgesteld wordt om de boekwaarde af te waarderen en te verrekenen met de reserve grondexploitatie.

2. Minder uitgaven actieplan binnenstad (€ 150.000 voordeel)

Door de afbouw van externe ondersteuning zijn de kosten dit jaar lager dan verwacht. Ook is, mede door vertrek van een medewerker, dit jaar geen start gemaakt met de herinvoering van wifi-tellingen. Dit betekent dat het budget voor dit jaar naar verwachting niet volledig wordt besteed en er waarschijnlijk € 150.000 overblijft. Voorgesteld wordt om dit bedrag af te ramen voor 2024. Gezien de ontwikkelingen voor 2025 en verder met Hart van Hengelo en SHE verwachten wij dat de onderbesteding incidenteel is.

3. Wet goed verhuurderschap (€ 145.000 nadeel)

Via het gemeentefonds zijn middelen ontvangen als gevolg van de Wet goed verhuurderschap. De wet geeft duidelijkheid aan verhuurders en verhuurbemiddelaars en biedt huurders bescherming: wat mag en wat mag niet? In deze rapportage worden de middelen (€ 145.000) overgeheveld van de stelpost naar het betreffende taakveld.

4. Vertraging middelen RSIA (Regionale Stedelijke Investeringsagenda) (€ 130.000 voordeel)

In het afgelopen jaar is samen met Enschede, Almelo en de provincie Overijssel de Regionale Stedelijke Investerings Agenda (RSIA) opgesteld. Hierin is de ambitie voor Twente opgenomen die nodig is om ook de groeiambitie van Hengelo, zoals die in de Koers 2040 is vastgelegd te realiseren. In de Zomernota 2024-2028 is hiervoor € 150.000 beschikbaar gesteld in 2024. Nu blijkt dat deze middelen dit jaar niet volledig besteed worden. De RSIA is namelijk door de drie Steden en de Provincie vastgesteld. De overige 11 Twentse gemeenten gaven aan ook deel te willen nemen aan de toekomstige ontwikkeling van de regio Twente. Twente zijn we samen. Dat heeft geleid tot de Regionale Ontwikkelstrategie Twente. Vanuit de RSIA, en inmiddels de ROS, zijn we met het Rijk in gesprek over het maken van nadere regels. De planning was dit voor de zomer 2024 in een overeenkomst vast te leggen. Vanwege het feit dat de vorming van het Kabinet wat langer de tijd nam is dit vertraagd. Inmiddels is bekend geworden dat afspraken over vervolg van de RSIA/ROS kan plaatsvinden. In november zal overleg plaatsvinden met Rijk en Provincie. Omdat de RSIA middelen gedekt worden vanuit de reserve aanjaagbudget talentopgave, wordt voorgesteld

de middelen (€ 130.000) beschikbaar te houden in de reserve. Op basis van een concreet bestedingsplan kan, in de Zomernota 2025-2029, een nieuwe raming van de uitgaven in de begroting worden verwerkt.

5. Personeel landelijk gebied (€ 110.000 voordeel)

In de Zomernota 2023-2027 is voor twee jaar geld beschikbaar gesteld voor personeel. Voor het landelijk gebied is (sinds 2013) geen structurele ambtelijke inzet beschikbaar. Zowel landelijk als provinciaal wordt de druk opgevoerd om de doelen voor het landelijk gebied te realiseren. Hierbij wordt geen ruimte gelaten aan gemeenten om niet mee te doen. Op dit moment is 1 fte ingezet. Door onduidelijkheid over de voortgang van het Nationaal Programma Landelijkgebied zijn nog niet alle middelen voor 2024 ingezet. Voorgesteld wordt daarom de middelen (€ 110.000) in de reserve nog uit te voeren werken/activiteiten te storten en deze in 2026 weer in te zetten. Voor 2025 zijn de middelen al geraamd.

6. Vertraging besteding budget leefbaar Beckum (€ 90.000 voordeel)

Zie toelichting bij afwijking budgetoverheveling 2023-2024.

7. Aanpassing voorziening voor grex Westermaat Campus (€ 100.000 nadeel)

In de grondexploitatie Westermaat Campus zijn extra voorzieningen (€ 100.000) in de openbare ruimte nodig om waterproblemen te voorkomen. De verslechtering wordt verwerkt in een hogere voorziening die ten laste komt van de reserve grondexploitaties. In de nog vast te stellen herzieningen van 2025 wordt deze wijziging meegenomen.

8. Aanpassing voorziening voor grex Veldwijk Noord (€ 78.000 nadeel)

In de grondexploitatie Veldwijk Noord hebben we meer verharding en groen nodig dan we eerder hebben aangenomen. Dit effect wordt verrekend met de reserve grondexploitaties.

9. Project spoorfietsen beëindigd (€ 25.000 voordeel)

Zie budgetoverheveling hierna.

Toelichting afwijking budgetoverheveling 2023-2024

Onderwerp	Bedrag over uit 2023	Bedrag besteed 2024	Bedrag nog te besteden 2024	Bedrag niet besteed 2024	Bestemming niet besteed
Beckum leefbaarheidsinjectie	150.000	50.000	10.000	90.000	Naar 2025
Co-financiering spoorfietsen (Leader)	25.000		0	25.000	Valt vrij
Totaal budgetoverheveling	175.000	50.000	10.000	115.000	

Leefbaar Beckum

Om de leefbaarheid in Beckum te verbeteren is door de raad een omgevingsprogramma vastgesteld. Het budget Leefbaarheidsinjectie is bedoeld voor kosten die gemaakt moeten worden ter uitvoering van het omgevingsprogramma, maar die niet gedekt worden binnen de projecten, die "onder het omgevingsprogramma hangen". Nu blijkt dat deze middelen dit jaar niet volledig besteed worden. Omdat deze middelen gedekt worden vanuit de reserve nog uit te voeren werken, wordt voorgesteld de middelen (€ 90.000) beschikbaar te houden in de reserve. Het budget wordt in 2025 ingezet voor diverse onderdelen die bijdragen aan de leefbaarheid van Beckum. Tevens wordt het budget ingezet voor de daadwerkelijke realisatie van leefbaarheidsverbeteringen in Beckum.

Co-financiering spoorfietsen (Leader)

Het bij Leader door de stichting ingediende projectvoorstel voor het spoorfietsen heeft het niet gehaald. Aangezien dit jaar het laatste jaar is van de huidige LEADER-periode kunnen we er geen gebruik meer van maken. Wij zijn daardoor niet in staat gesteld om onze bijdrage te kunnen leveren.

Budgetoverheveling van 2024 naar 2025

Nr	Onderwerp / over te hevelen budget	Bedrag over te hevelen	Voldoet aan de criteria
1	Beckum leefbaarheidsinjectie	90.000	Nee
	Totaal budgetoverheveling	90.000	

Om de uitvoering van het omgevingsprogramma te kunnen continueren, is het van belang dat de middelen beschikbaar blijven. Het niet overhevelen van de resterende gelden zorgt ervoor dat de doelen zoals opgenomen in het omgevingsprogramma niet gerealiseerd kunnen worden.

4.9 Bestuur en ondersteuning

Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen ten opzichte van de begroting

Bestuurlijke samenwerkingen

Het algemeen bestuur van Regionaal Bedrijventerrein Twente heeft besloten om zo mogelijk de gemeenschappelijke regeling op z'n laatst in 2024 te beëindigen. Dat betekent dat er afspraken gemaakt moeten worden voor de beheershandelingen, die niet stoppen na de laatste verkoop van grond. Dit zijn de taken op het gebied van het parkmanagement, de erfpachtadministratie en -inning en het beheer van de havenfaciliteiten. Een opheffingsplan is al goedgekeurd, een liquidatieplan wordt nu opgesteld. Er volgt een afrekening met de gemeenten die deelnamen en de provincie. De gemeenteraden worden meegenomen in de afwikkeling.

Gemeente Hengelo heeft het initiatief genomen om een nieuwe samenwerking aan te gaan in de vorm van het oprichten van een zonnepark onder de naam Zonneveld Boeldershoek Hengelo BV. De gemeente is 100% aandeelhouder. Onze regierol in de energietransitie was aanleiding om duurzame opwek van elektriciteit te organiseren. De gemeente heeft de aanvangsinvesteringen voorgeschoten. De bedoeling is om de activa na inwerking zijn van de installatie over te dragen aan Energie van Hengelo.

In september 2024 is een onderhandelaarsakkoord bereikt in de aan- en verkoop van aandelen Twence. Daarmee is het een akkoord op hoofdlijnen, waar de gemeenteraden zich nog over moeten uitspreken. Het is nu aan de betrokken gemeenten en uiteindelijk de algemene vergadering van aandeelhouders om hun definitieve goedkeuring te verlenen aan het bereikte akkoord om het proces af te kunnen ronden.

Op 25 september 2024 heeft de gemeenteraad een geactualiseerd Beleidskader Verbonden Partijen vastgesteld. Hierin zijn onze basisregels voor samenwerking met andere partijen vastgelegd.

Renteontwikkeling

In de Zomernota 2024-2028 is een update gegeven van de renteontwikkeling. In september heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de rente voor de tweede keer verlaagd. Dit is conform de verwachting die we in eerdere P en C documenten hebben uitgesproken. We zien dat de marktrente langzaam mee daalt en dat we tegen gunstigere condities de markt op kunnen gaan, al verwachten we dit niet op korte termijn.

Arbeidsmarkt en vacatureruimte

De krapte op de arbeidsmarkt stelt ons voor uitdagingen in het invullen van onze vacatures. We zien dat sommige vacatures lastig in te vullen zijn, ondanks onze toegenomen wervingscapaciteit. Dit heeft op sommige plekken gevolgen voor de geplande uitvoering van taken. Gemiddeld hebben we per jaar 150 vacatures, het traject van werven, vervullen en inwerken kost tijd, wat ook gevolgen heeft voor de productieve inzetbaarheid.

Verkoop pand Paul Krugerstraat

De verkoopovereenkomst van het pand Paul Krugerstraat 49 is getekend in 2024, maar de levering van het pand zal in 2025 plaatsvinden. Hierdoor wordt de begrotingswijziging 24073 ingetrokken. In de Zomernota 2025-2029 wordt de betreffende begrotingswijziging ingevoerd.

Financiële afwijkingen van de begroting

Nr	Omschrijving afwijking	Bedrag in € x 1.000	V/N	S(truc-tureel)
1	Hogere rentebaat schatkistsaldo door stabiele rente en groei liquide positie	2.000	V	I
2	Afschaffen 3e jaar premie WW	36	N	I
3	Inhuur vastgoedbedrijf	50	N	I
4	Vrijval stelposten gemeentefonds en algemene stelposten	817	V	I
5	Vacatureruimte team Strategie advies en projecten	300	V	I
6	Dividend Twence afvalbegroting blijft in taakveld 0.5	0	B.N.	S
7	Effecten Septembercirculaire 2024	1.194	V	I
8	Dienstverlening invoering Wmebv en Wdo	149	V	I
9	Overheveling digitalisering archieven naar 2025	1.650	V	I
10	Overheveling invoering Wet Open Overheid	365	V	I
11	Vorbereidingskosten strategische agenda	61	N	I
12	Deel eenmalig budget Hengelo's werken naar 2025	125	V	I
Effect programma voor reservemutaties		6.453	V	
2	Reserve organisatieontwikkeling - Afschaffen 3e jaar premie WW	36	V	I
3	Reserve vastgoedbedrijf - Inhuur vastgoedbedrijf	50	V	I
4	Reserve nog uit te voeren werken - Motiemarkt	100	N	I
8	Reserve nog uit te voeren werken - Dienstverlening invoering Wmebv en Wdo	149	N	I
9	Reserve nog uit te voeren werken - Overheveling digitalisering archieven naar 2025	1.650	N	I
10	Reserve nog uit te voeren werken - Overheveling invoering Wet Open Overheid	365	N	I
11	Reserve aanjaagbudget talentopgave - Vorbereidingskosten strategische agenda	145	N	I
12	Reserve nog uit te voeren werken - Hengelo's werken	125	N	I
7	Reserve nog uit te voeren werken-Sept.circ.-Wet betaalbare huur	65	N	I
	Reserve nog uit te voeren werken - Motiemarkt basketbalveld naar	23	V	I
	Reserve dekking kapitaallasten - Motiemarkt basketbalveld	23	N	I
Effect programma na reservemutaties		-2.513		
Effect programma voor reservemutaties		6.453	V	
In dit programma verantwoord (oorsprong ander programma)		1.144	V	
Wijziging per programma volgens begrotingswijziging		7.597	V	

Toelichting financiële afwijkingen

1. Hogere rentebaat schatkistsaldo door stabiele rente en groei liquide positie (€ 2.000.000 voordeel)

Bij de Zomernota 2024-2028 hebben wij een rentebaat geraamd voor 2024. Deze werd destijds geschat op € 2,3 miljoen. Inmiddels hebben wij een beter zicht op het hele jaar en de ontwikkelingen. De verwachting was dat onze liquide positie zou afnemen, dit is mede door ontvangen voorschotten vanuit het Rijk niet het geval geweest. Daarnaast was de verwachting dat de rente die we bij het Rijk ontvangen sterker zou dalen, dat blijkt nu amper zo te zijn.

2. Afschaffen premie 3e jaar WW (€ 36.000 nadeel)

Per 1 januari is de inhouding op de salarissen voor de premie betaling voor 3e WW jaar komen te vervallen. Hiermee is ook de storting in de reserve organisatieontwikkeling komen te vervallen.

3. Inhuur Vastgoedbedrijf (€ 50.000 nadeel)

Het vastgoedbedrijf wordt intensief betrokken bij verschillende ontwikkelingen binnen de gemeente. De inzet die hiervoor nodig is, is niet gepland en past daarmee niet binnen de huidige capaciteit waardoor tijdelijk extra inhuur noodzakelijk is.

4. Stelposten gemeentefonds en algemene stelposten (€ 817.000 voordeel)

In 2024 worden de (restant)middelen van diverse stelposten niet meer ingezet. Deze middelen (bijna € 137.000) vallen vrij ten gunste van het begrotingssaldo. Het gaat met name om de stelposten versterking omgevingsveiligheidsdiensten en hybride werken thuiswerkvoorzieningen.

Daarnaast is de stelpost Wet goed verhuurderschap overgeheveld naar programma 8 en naar 2025 ten behoeve van de woningbouwregie (€ 145.000) en de stelpost dienstverlening armoede en schulden (€ 228.000) naar programma

6. Daarnaast wordt de stelpost jeugdzorg ingezet ter dekking van de kosten in programma 6 (bijna € 24.000). Vorig jaar zijn de restantmiddelen voor de strategische agenda (€ 206.000) overgeheveld naar 2024 en geraamd op een stelpost. De voorbereidingskosten voor de strategische agenda zijn in 2024 ruim € 61.000. Ook in 2025 worden kosten gemaakt voor het opstellen van het programmaplan en programmateam talentopgave. Daarom stellen wij voor de restantmiddelen van bijna € 145.000 over te hevelen naar de reserve talentopgave. Tevens worden de gereserveerde middelen voor de motiemarkt overgeheveld naar 2025 (€ 100.000).

Vanuit de septembercirculaire 2024 van het gemeentefonds wordt een stelpost Wet betaalbare huur (€ 65.000) geraamd. Zie raadsbrief (zaaknummer: 3808678).

5. Lastig in te vullen vacatures bij Informatie & IT (€ 300.000 voordeel)

Als gevolg van niet ingevulde vacatureruimte worden de geraamde middelen voor personeelslasten niet volledig besteed. Onder andere vacatures die bijdragen aan datagedreven werken blijken lastig in te vullen. Het 'Programma Data in de genen' heeft mede hierdoor wat vertraging in de opstart- en uitvoerperiode opgelopen. Dit zorgt voor een voordeel van € 300.000.

6. Dividend Twence (€ 0 budgettair neutraal)

Deze wijziging is administratief van aard en budgettair neutraal met het administratieve nadeel in programma. We blijven het dividend van Twence aan de afvalbegroting toerekenen, maar mogen dit vanwege landelijke toerekeningsafspraken niet meer boekhoudkundig verwerken. Deze afspraken zijn vastgelegd in de IV3 (informatievoorziening voor derden).

7. Effecten septembercirculaire (€ 1.194.000 voordeel)

De verhoging van de gemeentefondsuitkering in 2024 komt door meerdere financiële effecten. Er is een voorschot verstrekt in het kader van BTW-compensatiefonds. De gemeentelijke en landelijke hoeveelheden voor diverse verdeelmaatstaven zijn geactualiseerd. Taakmutaties vinden plaats voor Digitaal Stelsel Omgevingswet, Wet betaalbare huur en alleenverdienersproblematiek.

Over de septembercirculaire 2024 van het gemeentefonds volgt een afzonderlijke raadsbrief (zaaknummer: 3808678). Hierin vindt u een uitgebreide toelichting voor de ontwikkelingen van de gemeentefondsuitkeringen voor de periode 2024-2028 en wat dit in financiële zin betekent voor de gemeente Hengelo.

De betalingsspecificatie van het gemeentefonds van oktober 2024 gaf aanleiding om te veronderstellen dat er mogelijk nog een correctie op de septembercirculaire komt. Dit moeten we afwachten.

8. Dienstverlening invoering Wmebv en Wdo (€ 149.000 voordeel)

Zie toelichting budgetoverheveling 2024-2025.

9. Overheveling budget digitalisering archieven (€ 1.650.000 voordeel)

Zie toelichting budgetoverheveling 2024-2025.

10. Overheveling budget Invoering Wet Open Overheid (€ 365.000 voordeel)

Zie toelichting budgetoverheveling 2024-2025.

11. Voorbereidingskosten strategische agenda (€ 61.000 nadeel)

Vorig jaar zijn de restantmiddelen voor de strategische agenda (€ 206.000) overgeheveld naar 2024. De voorbereidingskosten voor de strategische agenda zijn in 2024 ruim € 61.000.

12. Hengelo's werken (€ 125.000 voordeel)

Zie toelichting budgetoverheveling 2024-2025.

Toelichting afwijking budgetoverheveling 2023-2024

Onderwerp	Bedrag over uit 2023	Bedrag besteed 2024	Bedrag nog te besteden 2024	Bedrag niet besteed 2024	Bestemming niet besteed
Wet open overheid	180.000	180.000		0	
Digitalisering fysieke archieven	800.000			800.000	Naar 2025
Invoering Wet goed verhuurderschap	84.000		84.000	0	Valt vrij
Vorbereidingsbudget strategische agenda	206.000	61.445		144.555	Naar reserve
Totaal budgetoverheveling	1.270.000	241.445	84.000	944.555	

Invoering wet open overheid

De eerdere overgehevelde middelen zijn in overeenstemming met de bestedingsdoelen ingezet.

Digitalisering archieven

Vanwege personeelstekort hebben we een aantal taken om onze archieven digitaal te maken uitgesteld. In 2024 is begonnen met het zoeken naar bedrijven om de definitieve digitalisering mee uit te voeren. Daarnaast heeft de voorbereidende marktoriëntatie meer tijd gekost dan oorspronkelijk was voorzien. Het overschot wordt gedoteerd in de Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten.

Vorbereidingsbudget strategische agenda

Zie toelichting bij financiële afwijkingen punt 4 "Stelposten gemeentefonds en algemene stelposten".

Budgetoverheveling van 2024 naar 2025

Nr	Onderwerp / over te hevelen budget	Bedrag over te hevelen	Voldoet aan de criteria
1	Digitalisering archief	1.650.000	Ja
2	Invoering WOO	365.000	Ja
3	Hengelo's werken	125.000	Ja
4	Motiemarkt 2024	100.000	Ja
5	Dienstverlening invoering Wmebv en Wdo	149.000	Ja
	Totaal budgetoverheveling	2.389.000	

1. Digitalisering archieven

Op dit moment loopt de aanbesteding voor het digitaliseren van de fysieke archieven. Gunning is voorzien in het najaar van 2024. Uitvoering van de werkzaamheden zal naar verwachting plaatsvinden vanaf begin 2025. Bij de toekenning van het budget is er van uitgegaan dat de kosten zich ook gelijkmatig over een periode van 3 jaar zouden voordoen. Echter bij de daadwerkelijke uitvoering van de digitalisering zullen de kosten grotendeels aan het eind van de werkzaamheden worden gemaakt, waardoor overheveling van budget naar 2025 noodzakelijk is.

2. Invoering Wet Open Overheid (WOO)

In 2023 is in de Zomernota budget aangevraagd om uitvoering van het WOO programma te borgen. Interne ontwikkelingen binnen bedrijfsvoering maken dat we een aantal zaken vanuit de WOO hebben getemporeerd. Dit hebben we gedaan om goede aansluiting te vinden bij andere programma's en ontwikkelingen in wetgeving, de beschikbare capaciteit elders in te zetten en geen desinvesteringen en/of zaken dubbel te doen. Dit vertaalt zich naar de verplaatsing van de aanbesteding van een publicatieplatform (waarmee vanuit de WOO invulling gegeven wordt aan de actieve openbaarmaking van in totaal (en op termijn) 17 informatie categorieën). De aanbesteding voor dit platform wordt in Q4-2024 opgestart, waarna de invoering in 2025 gaat plaatsvinden. Hiervoor zijn de voor 2024 incidentele beschikbaar gestelde middelen welke naar 2025 worden overgeheveld nodig. Voor zowel de uitgestelde aanbesteding als voor de noodzakelijke bemensing van het programma. Onderzoeken naar onder andere het informatiebeheer en informatiekwaliteit zijn nodig zodat de informatiehuishouding passend doorontwikkeld. Tegelijk is er nu al een wettelijke inspanningsverplichting informatie openbaar te maken. Hiervoor zijn middelen nodig voor o.a. communicatie en bewustwording.

3. Hengelo's werken

Dit zijn eenmalige middelen die voor de verdere ontwikkeling van Hengelo's werken zijn bedoeld. De aanbesteding van het vervolg, in de vorm van projectmatig creëren loopt op dit moment. De uitvoering hiervan vindt grotendeels in 2025 plaats.

4. Motiemarkt 2024

De motiemarkt is begin oktober 2024 gehouden. De raadsvergadering over de ingediende voorstellen vindt in december 2024 plaats. Dit betekent dat de budgetten voor de verschillende aangenomen voorstellen in 2025 worden uitgekeerd of besteed. Daarom stellen wij voor het budget 2024 voor de motiemarkt naar 2025 over te hevelen via de reserve nog uit te voeren werken.

5. Dienstverlening en invoering Wmebv en Wdo

- Klachtencoördinatie (klachten, tips en feedback van inwoners).
- Invoering van Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv)
- Invoering van Wet digitale overheid, specifiek onderdeel 'digitale toegankelijkheid' (Wdo)

Door benodigde langere voorbereiding van het kunnen werven van een klachtencoördinator is er voor 2024 minder budget gebruikt. In september heeft de functie online gestaan. We verwachten dat de nieuwe klachtencoördinator in 2024 nog start bij de gemeente Hengelo. Om diegene daadwerkelijk een goed klachtenproces/coördinatie op te laten zetten, is het budget dat toegewezen was blijvend nodig in 2025. Daarnaast is er wat vertraging in de voorbereidingen van de Wmebv en de Wdo. Beide wetgevingen vragen meer voorbereiding over wat de wet vraagt, voordat we naar acties kunnen overgaan (en dus andere andere bemensing kunnen inhuren), ook is de ingangsdatum van de Wmebv naar achteren geschoven. Dat betekent dat deze wettelijke opgaven nog steeds geïmplementeerd moeten worden en dus budget nodig hebben. We starten alleen op een later moment. Daarom is het nodig dat deze gealloceerde budgetten overgeheveld worden naar 2025. Daarmee kunnen we alsnog aan de (voorbereiding van) wetgevingen uitvoering geven in 2025.

4.10 Mutaties in reserves

Stortingen in of onttrekkingen aan reserves staan meestal in directe relatie met mutaties in de overige programma's. De hierna volgende mutaties volgen uit deze Beleidsrapportage. De toelichting van deze mutaties zijn in de betreffende programma's gegeven. Alle reservemutaties zijn incidenteel van aard.

Financiële afwijkingen van de begroting

Nr	Naam reserve	Reden mutatie	Aard mutatie reserve	Bedrag mutatie reserve	effect exploitatie	Voor- of nadeel	Pro gr.
1	Reserve aanjaagbudget talentopgave	Vertraging besteding middelen RSIA	Onttrekking	-130.000	130.000	N	8
2	Reserve aanjaagbudget talentopgave	Uitstel Citymarketing en Hengelo op de kaart	Onttrekking	-155.000	155.000	N	3
3	Reserve aanjaagbudget talentopgave	Vorbereidingskosten strategische agenda	Storting	144.555	144.555	N	9
4	Reserve aanjaagbudget talentopgave	Talentopgave prijsvraag cultuur 2024-2025	Storting	50.000	50.000	N	5
5	Reserve compensatiefonds bomenverordening	Werkzaamheden groencompensatie uit reserve Bomen	Onttrekking	75.000	75.000	V	5
6	Reserve dekking kapitaallasten	Motie Zomernota D01-M10 Motiemarkt Basketbalveld	Storting	23.200	23.200	N	9
7	Reserve duurzaam Veilig	Onderzoek verkeersveiligheid ten laste van resere Duurzaam Veilig	Onttrekking	75.000	75.000	V	2
8	Reserve duurzaamheid	Subsidiebijdrage Energie van Hengelo	Onttrekking	-152.751	152.751	N	7
9	Reserve grex algemeen	Geen ontwikkelmogelijkheden gronden Geleenstraat	Onttrekking	77.550	77.550	V	8
10	Reserve grex algemeen	Aanpassing voorziening voor grex Westermaat Campus	Onttrekking	100.000	100.000	V	8
11	Reserve grex algemeen	Aanpassing voorziening voor grex Veldwijk Noord	Onttrekking	78.000	78.000	V	8
12	Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten	Motie Zomernota D01-M10 Motiemarkt Basketbalveld	Onttrekking	23.200	23.200	V	9
13	Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten	Budgetoverheveling Transformatieplan	Storting	772.000	772.000	N	9
14	Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten	Personeel landelijk gebied	Storting	110.000	110.000	N	8
15	Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten	Vertraging besteding budget leefbaar Beckum	Onttrekking	-90.000	90.000	N	8
16	Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten	Budgetoverheveling actualiseren Parkeerbeleid	Storting	60.000	60.000	N	2
17	Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten	Inzet middelen IHP uit reserve	Onttrekking	80.000	80.000	V	4
18	Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten	Motie spelen sporten ontmoeten	Onttrekking	10.000	10.000	V	5
19	Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten	Motiemarkt	Storting	100.000	100.000	N	9
20	Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten	Digitalisering archieven naar 2025	Storting	1.650.000	1.650.000	N	9
21	Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten	Overheveling invoering Wet Open Overheid	Storting	365.000	365.000	N	9
22	Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten	Dienstverlening invoering Wmebv en Wdo	Storting	148.500	148.500	N	9
23	Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten	Overheveling Hengelo's werken	Storting	125.000	125.000	N	9
24	Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten	Septembecirculaire 2024-Wet betaalbare huur	Storting	65.404	65.404	N	9
25	Reserve onderhoud buurtcentra	Subsidies speeltuinen Wijkwelzijn	Storting	-40.000	40.000	V	6

Nr	Naam reserve	Reden mutatie	Aard mutatie reserve	Bedrag mutatie reserve	effect exploitatie	Voor- of nadeel	Pro gr.
26	Reserve onderhoudswerkz. schouwburg	Onderhoud en idexatie Schouwburg	Storting	156.667	156.667	N	5
27	Reserve organisatieontwikkeling	Afschaffen premie 3e jaar WW	Storting	-36.008	36.008	V	9
28	Reserve TOZO	Bijstelling Tozo Reserve en Tozo uitvoeringsbudget	Onttrekking	22.860	22.860	V	6
29	Reserve vastgoedbedrijf	Inhuur voor het vastgoedbedrijf	Onttrekking	50.000	50.000	V	9
30	Reserve vluchtelingen	Ontwikkelingen budget nieuwkomers	Storting	2.139.189	2.139.189	N	6
	Totaal stortingen		Storting	5.833.507			
	Totaal onttrekkingen		Onttrekking	63.859			
	Totaal effect reserves			5.769.648	5.769.648	N	

Nr	Naam reserve	Reden mutatie	Aard mutatie reserve	Bedrag mutatie reserve	effect exploitatie	Voor- of nadeel	Pro gr.
1	Algemene reserve	Bestemming resultaat t/m 3e verzamelwijziging 2024	Storting	145.185	145.185	N	8
2	Algemene reserve	Bestemming resultaat 2e Beleidsrapportage 2024	Storting	5.971.839	5.971.839	N	3
	Totaal effect reserves			11.886.672	11.886.672	N	

Toelichting tabel

Motie Basketbalveld (€ 23.200 voordeel voor de reserve nog uit te voeren werken/activiteiten - € 23.200 nadeel voor de reserve dekking kapitaallasten, totaal B.N.)

Vanuit de Motiemarkt hebben we een bedrag van € 23.200 beschikbaar gesteld voor de Motie Basketbalveld. Deze werkzaamheden zijn nagenoeg uitgevoerd. We onttrekken het bedrag uit reserve nog uit te voeren werken/activiteiten en storten deze in de reserve dekking kapitaallasten ter dekking van de kapitaallasten.

Voor verdere specifieke toelichtingen wordt verwezen naar het desbetreffende programma.

5

Overige programma overschrijdende onderwerpen

5.1	Overzicht financiële afwijkingen/ begrotingswijziging	50
5.2	Stand van zaken transformatieplan sociaal domein	51
5.3	Regels voor budgetoverheveling	57

5.1 Overzicht financiële afwijkingen/ begrotingswijziging

In de volgende tabel vindt u de mutaties in de begroting 2024. Het resultaat van € 5.971.839 is hier niet zichtbaar omdat de storting van het resultaat in de Algemene reserve het resultaat weer op nul brengt.

LASTEN		waarden * € 1.000		
Programma	Begroot t/m 4e wijnz. 2024	Begroot 2e Beleids rapportage	Begroot t/m 2e Beleids rapportage	
1-Veiligheid	11.161	-50	11.111	
2-Verkeer, vervoer en waterstaat	12.284	193	12.477	
3-Economie	23.631	-268	23.363	
4-Onderwijs	13.265	937	14.202	
5-Sport, cultuur en recreatie	32.684	-172	32.512	
6-Sociaal Domein	190.006	4.112	194.118	
7-Volksgezondheid en milieu	30.678	-878	29.800	
8-Volkshuisvesting, leefomgev.en sted.vernieuwing	23.444	-54	23.390	
9-Bestuur en ondersteuning	70.898	-3.549	67.349	
Totaal voor resultaatbestemming	408.051	271	408.322	
Reservemutaties	42.941	11.951	54.892	
Totaal na resultaatbestemming	450.992	12.222	463.214	
BATEN				
Programma	Begroot t/m 4e wijnz. 2024	Begroot 2e Beleids rapportage	Begroot t/m 2e Beleids rapportage	
1-Veiligheid	82	0	82	
2-Verkeer, vervoer en waterstaat	1.118	0	1.118	
3-Economie	23.503	-80	23.423	
4-Onderwijs	5.305	101	5.406	
5-Sport, cultuur en recreatie	8.622	-42	8.580	
6-Sociaal Domein	66.905	9.091	75.996	
7-Volksgezondheid en milieu	27.992	-1.106	26.886	
8-Volkshuisvesting, leefomgev.en sted.vernieuwing	21.180	0	21.180	
9-Bestuur en ondersteuning	263.204	4.048	267.252	
Totaal voor resultaatbestemming	417.911	12.012	429.923	
Reservemutaties	33.227	64	33.291	
Totaal na resultaatbestemming	451.138	12.076	463.214	
SALDO				
Programma	Begroot t/m 4e wijnz. 2024	Begroot 2e Beleids rapportage	Begroot t/m 2e Beleids rapportage	
1-Veiligheid	-11.079	50	-11.029	
2-Verkeer, vervoer en waterstaat	-11.166	-193	-11.359	
3-Economie	-128	188	60	
4-Onderwijs	-7.960	-836	-8.796	
5-Sport, cultuur en recreatie	-24.062	130	-23.932	
6-Sociaal Domein	-123.101	4.979	-118.122	
7-Volksgezondheid en milieu	-2.686	-228	-2.914	
8-Volkshuisvesting, leefomgev.en sted.vernieuwing	-2.264	54	-2.210	
9-Bestuur en ondersteuning	192.306	7.597	199.903	
Totaal voor resultaatbestemming	9.860	11.741	21.601	
Reservemutaties	-9.714	-11.887	-21.601	
Totaal na resultaatbestemming ¹⁾	146	-146	0	

5.2 Stand van zaken transformatieplan sociaal domein

Wij hebben met de gemeenteraad afgesproken in elk P en C product een korte stand van zaken te geven van het Transformatieplan. In deze stand van zaken gaan wij in op het uitvoeringsplan, de ontwikkelingen in het transformatiebudget en besparingspotentieel en de besparingen en op monitoring en sturing.

Stand van zaken uitvoeringsplan

In de maanden mei tot en met augustus 2024 zijn wij voortvarend doorgegaan met de uitvoeren van de projecten van de uitvoeringsagenda Transformatieplan sociaal 2024. De projecten zijn erop gericht dat meer inwoners zich redden in de sociale basis. Waar dat niet lukt voorzien wij – met basisondersteuning – in (lichte) ondersteuning en traploos op- en afschalen van en naar de sociale basis en waar nodig naar geïndiceerd maatwerk. Enkele projecten zijn erop gericht dat inwoners minder geïndiceerd maatwerk nodig hebben.

Wij zien ook de afgelopen periode merkbare effecten van de uitvoering van het transformatieplan. Met betrekking tot het voorkomen en verminderen van gebruik van maatwerkvoorzieningen (uitstroom vergroten en instroom beperken), weten wij de positieve lijn van het verminderen vast te houden. Dit levert veelbelovende financiële effecten op, met name bij de projecten 'Wonen met toekomstplannen' (verblijf) en 'Aanmodderen is stoppen'. Het is goed om te zien dat wij op deze onderdelen ook met kwalitatieve en passende ondersteuning de beweging kunnen maken van normaliseren en daar ook geld besparen. Precies wat we beogen met de transformatie.

Voor het versterken van de sociale basis hebben wij de afgelopen periode de aansluiting op de ontwikkeling van vitale wijken verder versterkt. Vanuit de koers 2040 zet de gemeente Hengelo in op het versterken van vitale wijken, waar het goed wonen, werken en leven is, nu en in de toekomst. Door het versterken van de sociale basis te zien als een onderdeel van de vitale wijkaanpak, werken wij integraal aan de verandering in Hengelo.

De nadruk heeft met name gelegen op de inkoop van de basisondersteuning, als onderdeel van de sociale basis. Van januari tot en met mei 2024 zijn de dialooggesprekken gevoerd. De input uit deze gesprekken is vastgelegd in een inschrijfleidraad, met daarin de beschrijving van de opdracht (uitgangspunten, doelstellingen, voorzieningen, toeleiding, zorgcontinuïteit, monitoring, sturing, toezicht, leren, bekostiging, overeenkomst, algemene voorwaarden), de aanbestedingsvoorwaarden en de procedure voor inschrijving en beoordeling. De inschrijfleidraad is in juni jl. gepubliceerd en de deadline voor het indienen van een offerte was 17 juli jl. Aanvankelijk zouden wij het gunningsbesluit direct op 18 juli nemen, maar dit bleek niet mogelijk doordat het verificatieproces langer op zich liet wachten. Alleen Stichting Wijkkracht heeft zich als hoofdaannemer ingeschreven. De overige partijen uit de dialoogfase verbinden zich door middel van een overeenkomst als onderaannemer aan Stichting Wijkkracht, om de invulling van de opgave en ambitie te realiseren. Dit doen zij onder de naam Wijkkracht Hengelo. Op 18 september hebben wij uiteindelijk de opdracht voor het 'realiseren en doorontwikkelen van de basisondersteuning' gegund aan Stichting Wijkkracht. Zie ook paragraaf 4.6 Sociaal domein.

Ondertussen zijn voorbereidingen getroffen voor het implementeren van de gemaakte afspraken (inclusief de vormgeving van het overgangsjaar), de vertaling van de opdracht in passende sturingsafspraken en het opstellen van een communicatiestrategie. Ook de organisatievorm hebben wij aangepast. De overgang naar de implementatiefase vraagt een andere manier van organiseren, van programma-organisatie naar lijnorganisatie.

Het realiseren en doorontwikkelen van de basisondersteuning vraagt om een eenduidige boodschap naar buiten toe. Vanuit de gemeente (bestuurlijk en ambtelijk), vanuit Stichting Wijkkracht en vanuit andere betrokken partners. Daarom hebben wij de afgelopen maanden een communicatiestrategie opgesteld, zodat wij samen de juiste boodschap uitdragen. Het communicatieplan bevat de strategie, uitgangspunten en kernboodschappen, uitgewerkt langs de verschillende communicatielijnen voor de vier doelgroepen (inwoners, inwoners met een ondersteuningsbehoefte, partners en intern).

Aandachtspunten

Wij zien ook aandachtspunten, deels eerder genoemd, deels voortkomend uit ervaringen binnen de projecten.

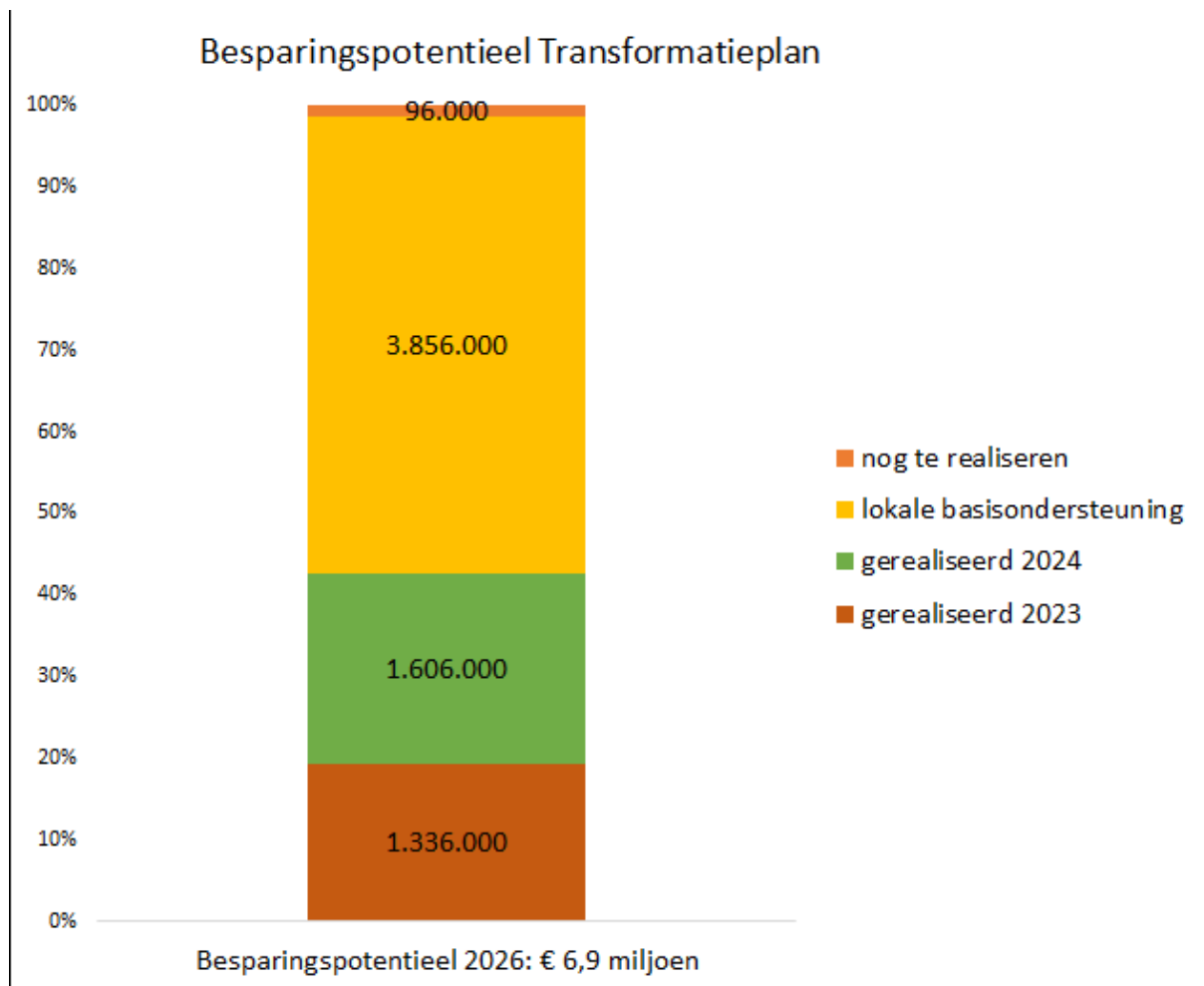
- Zo zagen wij dat het Geldinformatiepunt (voorheen Geldbalie), ondanks de mond-tot-mond 'reclame' vanuit Wijkkracht en Welbions en het flyeren door onze collega's, de eerste drie maanden niet werd bezocht op de oorspronkelijke plek bij de unitwoningen aan de Sportlaan Driene. Daarom is het Geldinformatiepunt begin juli verhuisd naar de Mozartlaan, naar een woning die al beschikbaar was voor welzijnsactiviteiten (omdat het voor wonen niet (meer) geschikt was). Inwoners kunnen daar binnen lopen voor ondersteuning en advies bij vragen over geld. De komende periode vergroten wij de bereikbaarheid en zichtbaarheid van het Geldinformatiepunt.
- De aandachtspunten voor de inrichting van de toegang zijn met name inhoudelijk en bedrijfskundig van aard. Een belangrijk aandachtspunt is de haalbaarheid voor Wijkkracht Hengelo om tijdig klaar te zijn voor de start van de opdracht op 1 januari 2025. Met het oog op de gewenste transformatie in de toegang (normaliseren, preventie) hebben wij daarbij ook aandacht voor het vormgeven van de nieuwe werkwijze binnen onze eigen organisatie en de samenwerking met Wijkkracht Hengelo daarbij.
- Een van de belangrijkste aandachtspunten op dit moment in de transformatie is de realiseerbaarheid van het besparingspotentieel binnen de opdracht basisondersteuning in de daarvoor gestelde tijd. Daarover hebben wij duidelijke afspraken gemaakt, die zijn verankerd in de opdracht aan Wijkkracht Hengelo. Dit gaan wij goed monitoren.
- Wij hebben eveneens aandacht voor de monitoring in het nieuwe zorglandschap, met een nieuwe aanbieder voor de basisondersteuning en nieuwe regionale inkoopafspraken voor de jeugdhulp. Wij gaan het zo inrichten dat wij inzicht blijven houden op de ingezette beweging. Op onderdelen kunnen wij immers niet dezelfde indicatoren behouden doordat wij straks te maken hebben met ander aanbod (niet meer dezelfde 'producten'). Dit doen wij samen met partners en de gemeenteraad.

Financiële voortgang

Voor de uitvoering van het transformatieplan zijn incidentele- (transformatiebudget) en structurele- (besparingen en investeringen) budgetten beschikbaar gesteld. Hieronder is een samenvatting opgenomen van het gerealiseerde besparingspotentieel. Met het transformatieplan moet in 2026 een structureel besparingspotentieel van € 6,9 miljoen ingevuld worden. Dit besparingspotentieel bestaat uit het saldo van besparingen en investeringen/kosten.

Gerealiseerd besparingspotentieel

In onderstaande figuur is de invulling van het besparingspotentieel per jaar te zien.

In 2023 hebben wij € 1,3 miljoen van de structurele opgave voor 2026 ingevuld. Dit hebben wij gedaan met behulp van de binnen de Wmo geconstateerde voordelen. Deze voordelen kwamen uit het eerder ingezette beleid conform transformatieplan (ruim € 1,1 miljoen). Daarnaast is het besparingspotentieel binnen W&I ingevuld met de ruimte die ontstaan is binnen de begoting, door het anders inrichten en efficiënter werken binnen de bijzondere bijstand en de invulling van het project Werk Eerst (€ 525.000). Ook hebben wij in 2023 de eerste structurele investeringen gedaan, namelijk die voor het preventieteam jeugd en het ontwikkelteam (gezamenlijk ca. € 300.000).

In 2024 hebben wij € 1,6 miljoen van de structurele opgave voor 2026 ingevuld. Dit hebben wij gedaan door:

- Te investeren in “Krachtig oud worden”, deze pilot zorgt structureel voor een voordelig financieel effect (ca. € 290.000).
- Daarnaast hebben wij al eerder lagere vervoerskosten binnen de Wmo geconstateerd, die wij nu structureel hebben ingevuld (€ 250.000).
- Wij investeren extra (€ 90.000) in het sturen op wonen en verblijf jeugd en verwachten hier ook een structureel financieel effect (€ 500.000).
- Daarnaast levert het project aanmodderen is stoppen ons financieel ca. € 80.000 op, mits wij deze aanpak blijvend voortzetten.
- Als laatste is de volledige opgave voor bijzondere bijstand en minimabeleid ingevuld en zorgt de inzet op loonkostensubsidie voor het kunnen invullen van het resterende besparingspotentieel Werk Eerst (€ 575.000).

Verwachting in 2025

Met de gunning van de opdracht lokale basisondersteuning per 2025 kunnen wij het besparingspotentieel dat aan deze ondersteuningsvormen is gelinkt financieel invullen (ruim € 3,6 miljoen in 2026). Daarnaast vullen wij een deel van de te verminderen uitvoeringskosten in (€ 190.000).

Verwachting in 2026

Het nog te realiseren bedrag aan besparingspotentieel per 2026 is € 96.000. Dit verwachten wij te kunnen invullen door het verder verminderen van uitvoeringskosten, de inzet van GRIP, het verminderen van dubbelingen, vereenvoudiging van de keten en het effectief gebruiken van het gedwongen kader. Daarvoor zijn waarschijnlijk investeringen benodigd in de ondersteuningsstructuur op scholen, de inzet van toekomstplannen en op contractmanagement.

Resterend investeringsbudget in 2024 vanuit besparingspotentieel

In 2024 hebben wij een deel van onze structurele investeringsbudgetten (besparingspotentieel) niet in kunnen zetten. Daar waar het de opdracht basisondersteuning betrof in dit in de Zomernota 2023-2027 verwerkt en het positieve saldo gereserveerd voor verdere uitvoering van het Transformatieplan in 2024. In deze Tweede Beleidsrapportage stellen wij voor deze middelen voor 2024 in te zetten, voor bijvoorbeeld communicatie en de regie op implementatie basisondersteuning. Zie ook programma 6. Hierdoor hoeven wij het incidentele transformatiebudget niet volledig te benutten en kunnen wij een gedeelte hiervan overhevelen naar 2025. Wij verwachten in 2025 incidentele kosten te maken, aanvullend op de beschikbare budgetten.

Naast deze bovenstaande reservering zijn er twee structurele investeringsbudgetten (contractmanagement en toekomstplannen) met een totaal van € 203.000 nog niet bestemd in 2024. Dit zal in 2024 vrijvallen, zie programma 6.

Monitoring en sturing

De transformatie sociaal domein gaat in de basis over de beweging die wij in gang zetten. Normaliseren, preventie, wijkgericht werken en zakelijk partnerschap moeten leiden tot een sterke sociale basis en (daardoor) minder maatwerk. Voor een toekomstbestendig en betaalbaar sociaal domein. Om die beweging te monitoren, gebruiken wij kernindicatoren die ons helpen inzicht te krijgen op de effecten ten aanzien van de:

1. financiële uitgaven
2. gebruik van voorzieningen
3. beleidsdoelstellingen (waaronder inwonervaringen).

Aan de hand van deze kernindicatoren is gestart met het ombouwen van onze data- en informatiehuishouding. De basis daarvan hebben wij gelegd in de Jaarrekening 2023 en Zomernota 2024-2028 (onderdeel 1e Beleidsrapportage 2024), maar de definitieve informatiehuishouding is iets wat wij samen met partners en de gemeenteraad moeten vormgeven. In de factsheet van deze Beleidsrapportage geven wij een beeld over het lopende jaar, in lijn met de factsheet die wij in de Zomernota hebben gepresenteerd.

Sociaal domein in Beeld

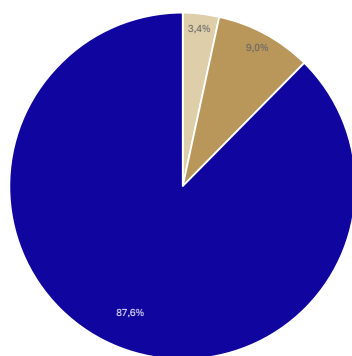
Samen maken we een sociaal Hengelo, nu en in de toekomst!

Het college van B en W heeft op 18 september 2024 de opdracht 'Realiseren en doorontwikkelen basisondersteuning in Hengelo' gegund aan Stichting Wijkkracht. Onder de naam 'Wijkkracht Hengelo' zal Stichting Wijkkracht samen met een aantal zorgaanbieders de ondersteuning in de wijken organiseren, dichterbij de Hengeloërs.

Deze factsheet geeft inzicht in welke ondersteuning er nu wordt geboden aan de inwoners en hoe we dit in de toekomst gaan inrichten.

Wat gaat er veranderen?

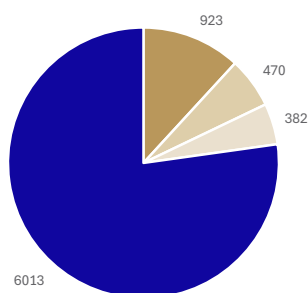
Totaal inwoners in Hengelo 2023: 82.311

■ Inwoners met Jeugdhulp indicatie ■ Inwoners met Wmo indicatie ■ Overige inwoners

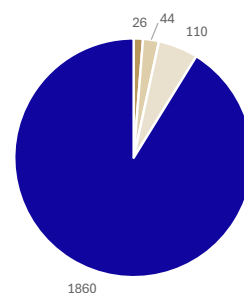
De inrichting van de basisondersteuning betekent een verandering voor inwoners met een ondersteuningsvraagstuk. Deze inwoners kunnen per 1 januari 2025 terecht bij Wijkkracht Hengelo. Zij zullen de vraag oppakken en de juiste professionals hierbij inschakelen, zonder dat hier een indicatie voor nodig is.

6.395 inwoners hebben per augustus 2024 een Wmo indicatie. Hiervan krijgen 1.775 inwoners basisondersteuning (goud en licht goud)

- Aantal inwoners bij Wijkkracht of partners
- Aantal inwoners bij latende zorgaanbieders
- Inwoners met een aflopende indicatie tussen 30-08 en 31-12
- Inwoners met een Wmo indicatie buiten de basisondersteuning; deze kunnen ook indicatie hebben voor basisondersteuning

2.040 inwoners hebben per augustus 2024 een Jeugdhulp indicatie. Hiervan krijgen 180 inwoners basisondersteuning (goud en licht goud)

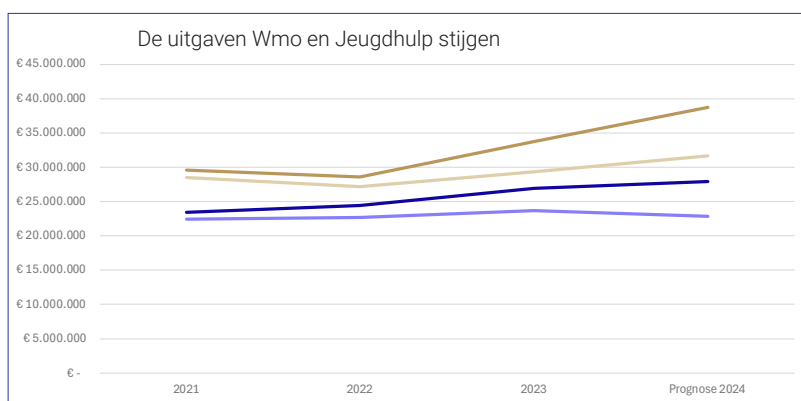
- Aantal inwoners bij Wijkkracht of partners
- Aantal inwoners bij latende zorgaanbieders
- Inwoners met een aflopende indicatie tussen 30-08 en 31-12
- Inwoners met een Jeugdhulp indicatie buiten de basisondersteuning

De gemeente Hengelo zal bij de **Wmo** nog wel indicaties afgeven voor huishoudelijke ondersteuning, hulpmiddelen, verblijf, vervoer en woonvoorzieningen.

De gemeente Hengelo zal bij de **Jeugdhulp** nog wel indicaties afgeven voor de regionaal ingekochte Jeugdhulp. Hieronder vallen onder andere specialistische jeugdhulp, crisishulp, wonen en verblijf.

Kostenontwikkeling jeugdhulp en Wmo

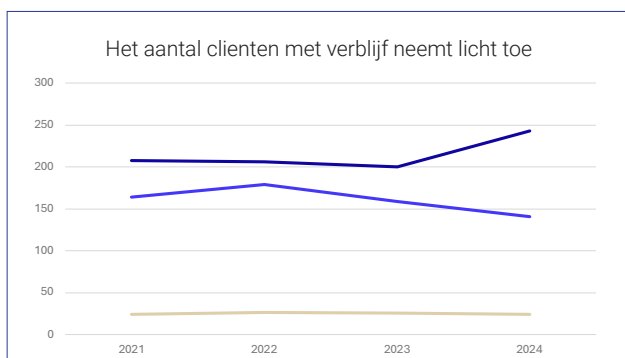

Als we de uitgaven corrigeren voor inflatie, stijgen de uitgaven voor Jeugdhulp nog steeds. Voor Wmo dalen de uitgaven dan.

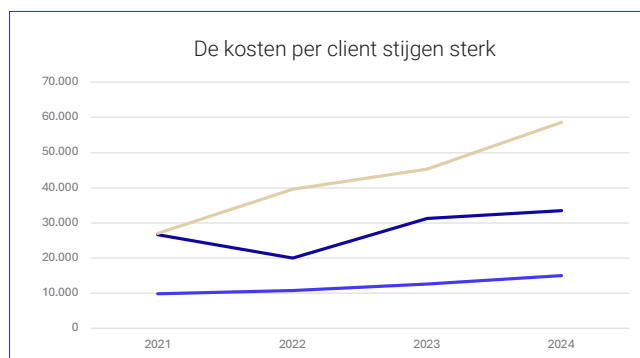
— Kosten Jeugdhulp zonder inflatie — Werkelijke kosten Jeugdhulp — Kosten Wmo zonder inflatie — Werkelijke kosten Wmo

Jeugdhulp wonen en verblijf

Wij zien bij **Jeugdhulp** meerdere opgaven die onze aandacht vragen. We zien namelijk dat daar de kosten het hardst stijgen, de vraagstukken complex zijn en meer grip noodzakelijk is. Dit hebben wij ook al geconstateerd in de Zomernota 2024-2028 en daarom besloten extra in te zetten op jeugd(hulp). Deze beleidsrapportage bevestigt de noodzaak hiervoor.

— aantal unieke klanten Jeugdhulp met verblijf
— aantal unieke klanten Gezinshuizen
— aantal unieke klanten Pleegzorg

— gemiddelde kosten per cliënt Jeugdhulp met verblijf
— gemiddelde kosten per cliënt Gezinshuizen
— gemiddelde kosten per cliënt Pleegzorg

5.3 Regels voor budgetoverheveling

In de Financiële verordening hebben we in artikel 5, lid 6, de afspraken rondom de Beleidsrapportages vastgelegd. Daarin is opgenomen, dat we de budgetoverheveling naar 2025 al in de 2e Beleidsrapportage van het voorafgaande jaar gaan opnemen. We willen dan graag zo volledig mogelijk zijn, maar kunnen niet voorkomen, dat ontwikkelingen na september een laatste aanvraag voor overheveling vereisen.

Hierna zijn de bepalingen opgenomen in artikel 5 van de Financiële verordening met betrekking tot budgetoverheveling:

Het college doet in de 2e Beleidsrapportage voorstellen voor budgetoverheveling van een begrotingsjaar naar een volgend begrotingsjaar. De criteria voor budgetoverheveling zijn:

- er is sprake van een incidenteel budget;
- het gaat om bedragen groter of gelijk aan € 25.000;
- een voorstel met betrekking tot budgetoverheveling mag uiteindelijk niet leiden tot budgetoverschrijding op het betreffende taakveld in het begrotingsjaar;
- de gelden worden besteed overeenkomstig het doel van de oorspronkelijke bestemming;
- er moet een concreet plan ten grondslag liggen aan de budgetoverheveling waardoor er concreet aangegeven kan worden wanneer de besteding in het begrotingsjaar zal plaatsvinden;
- hetzelfde onderwerp mag maximaal twee keer worden overgeheveld;
- in geval van politiek bestuurlijke belangen kan het college een gemotiveerd afwijkend voorstel aan de gemeenteraad doen om het budget over te hevelen ondanks dat deze niet voldoet aan de bovenstaande criteria.

Bezoekadres stadhuis
Burgemeester van der Dussenplein 1

Postadres
Postbus 18, 7550 AA Hengelo

Telefoonnummer
14-074

E-mail
Gemeente@hengelo.nl

www.hengelo.nl

Gemeente
Hengelo